

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14 "
Pe o lună . 2-40 "
Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

TRIBUNA

REDACTIA

și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferencz-utca 20.

INSERTIUNILE

se primesc la adminis-
trație.

Mulțămite publice și Lec de-
schis costă fiecare șir 20 fl.
Manuscripte nu să în-
poiază.

Un pas bun.

— In preajma adunării de Joi. —

Una dintre principatele nemulțumiri ale noastre împotriva puținului zel ce se desfășoară pentru emanciparea politică și națională a maselor de jos, a fost și chestiunea adunărilor populare. Am relevat aici adeseori cât de puțină întrebuintare se face la noi de acest excelent mijloc de răspândire a ideilor politice și cât de greoi sântem noi, când e vorba de a cultiva contactul intim dintre conducători și popor. Conștiința drepturilor elementare suferă astfel considerabil, iar în sufletul mulțimei se strecoară o indiferență tot mai vădită față de orice înaintare. Și pericolul acesta pentru neamul nostru era cu atât mai mare, cu cât ne crea o stare, de care partidele maghiare puteau să profite ori când și să-și câștige ele o influență destul de primejdioasă în regiunile românești. Rezultatele alegerilor recente ne pot fi destul de convingătoare în această privință.

Vedem însă acum, că de un timp încoace nu mai sântem singuri, cari accentuăm necesitatea reluării adunărilor de popor. Pintre fruntași s'a pornit o serioasă mișcare pentru a lua măsurile trebuitoare de-a întruni mulțimea pe toată linia și a-i desfășura în cuvântări întreaga noastră situație, mai grea de când ori și când, ară-

tându-i în acelaș timp îndatoririle ce le are fiecare în vremuri de-acestea.

Partizani ai oricărei activități cu perspective bune, neapărat că ne asociăm din toată inima la această inițiativă. Astăzi, când misiunea preotului și a învățătorului este legată strâns de datorii lor oficiale și mâinile lor sunt mai puțin libere, poporului trebuie să i-se dea deslușiri, învățăminte și îndemnuri măcar pe aceasta cale a conferențelor și a întrunirilor. Incepând dela centrele românești, până la periferii și *indeosebi prin toate părțile mai expuse asimilării, ca Bihorul și Marmatie sau Sătmarul*, conducătorii trebuie să-și dea silința să ducă lumină și să deștepte poporul românesc la credințele cele drepte. Înarmați cu cunoștințele necesare, le vor vorbi mai întâi de *datoriile către neam, apoi de drepturile lor în stat și de mijloacele de îmbunătățire a stărei lor economice*. Problemele, ce pot fi desfășurate, sunt multe și nimic nu poate fi de prisos pentru sufletul lacom de atâta așteptare al cetățenilor români. Nu mai e nevoie să amintim, că asupra votului universal, care trebuie cerut cu impetuozitate mai ales de noi, Românii, vor cădea mai multe cuvinte lămuritoare în aceste adunări.

Să ne pregătim deci! Inainte de a ne aduna însă, nu va strica să ne dăm

seama de unele și altele, pe cum ne-au învățat experiențele.

Am dori ca aceste adunări, pentru a-și păstra tot caracterul lor de demnitate și toată importanța lor politică, să iasă din formele convenționale, să ne ferim de vorba goală și bombastică și să ne prezentăm înaintea poporului numai cu îndemnuri concrete, cu expuneri încheiate asupra nevoilor celor mai reale. Întrunirile aceste electorale, sau ori cum le-am numi, să fie un prilej de educațiune a mulțimei și nu un favor pentru cei iubitori de popularitate și pentru vre-o specie de râvnitori de titluri și onoruri. În acest scop vor trebui să se introducă anumite norme obligatoare, câteva obiceiuri de-a păstra o strictă obiectivitate și rezervă în materie de dușmănie și de neînțelegeri între fruntași. Poporul trebuie lăsat departe de mizeriile aceste, ce ne desbină fatal — și ne împreună după împrejurări. — căci a te folosi de adunări, pentru a duce duhul răsbunării și al presupțiunilor particulare până în straturile de jos, ar însemna un sacrilegiu.

Firește, până acum nu știm dacă e vorba de-o întreagă mișcare sistematică și dacă există peste tot un program de timp și de idei, bine chibzuit, pentruca adunările de popor să porniască deodată dela cele patru colțuri ale regiunilor românești, căci numai astfel ar avea și o însemnătate

FOIȚA ZIARULUI »TRIBUNA«.

BOHEMI.

De Zaharie Bărsan.

II *).

Cutia cu brice.

Intr'o după amiază, cei doi prieteni nedespărțiți ședeau triști pe terasa simpaticii cafelele Vachette. De trei ceasuri așteptau să se arate vre-un cunoscut și să-i invite, fie și numai în glumă, să ia vre-o cafea cu lapte sau altceva. În zadar! Trecea lumea valuri-valuri, întreg cartierul mișuna ca un cuib de furnici răscolite și nimeni, nici un cunoscut nu se apropia de masa celor doi desnădăjduți înmăiați de foame. Parisul, această mare de oameni, nu voia s'arunce nici un cadavru la țarm să-i scoată din încurcătură pe bohemii noștri.

Intr'un târziu Tudor se întoarce serios spre prietenul său:

- Bibică ce facem?
- Pe dracu ghem, nu vezi?
- Nu-s parale, bre!
- Și mi-o mai spui!
- Azi ai mâncat?
- Doi covrigi și-o cafea!
- Ce ne facem?
- Știu eu!?

O pauză. Tudor fulgerat de-o idee îi pune bruse mâinile în gât:

— Bibică am găsit!
— Stai că mă sugrumi!
— Am găsit!
— Lasă-mă și spune, bombăni Bibică sufocat, trudindu-se să se desfacă din mâinile lui Tudor.
— Bibică cât e ceasul?
— Stai să văd. Trei și cinci!
— Bravo! exclamă Tudor bătând odată din palme. Avem vreme. De seară o să mâncăm împărătește.
— Ei, așa?!

— Pe onoarea mea! Bibică aleargă până la mine, sboară pe scări, dă busna în odale, sari la mescioara de toaletă deschide-o și la dreapta, sub niște flori vestejite e o cutie și în cutie 6 brice. Adu cutia. Ai înțeles?... Acum e trei și cinci și...

Bibică, ascultase, toate astea în picioare și tremurînd de emoție, complectă:
— Și la 4 se închide muntele. Alerg!

Se furișă prin mulțime și peste câteva minute se întoarse în goană cu cutia cu brice. Fața îi era aprinsă și de vârful nasului îi atârna un strop de sudoare.

— Bibică! O birje! Se uită la Tudor zăpăcit:
— O ce?
— O birje, Bibică!
— Ce ești nebun? Cu ce s'o plătești!?

— O birje, că se închide!... strigă Tudor poruncitor și Bibică... gata, făcu semn unei birji, săriră în ea și plecară la muntele de pietate din Cartier.

Nerăbdători să ajungă cât mai repede, steau aplecați înainte, voind parcă s'ajute și ei la mersul trăsorii.

După vre-o 9 minute se opriră în fața muntelui de pietate. Intrară. Lume multă. Până să le vie rîndul, trecură vre-o 10 minute. Prețuitorul de lucruri luă bricele le examină și le oferă cinci franci pe ele. Mai bine le-ar fi dat cinci palme! Erau indignați! Luară sculele și plecară bombănind: Cinci franci! Și-a bătut joc... idiotul!

Iar în birje. Tudor dădu adresa birjarului și porniră. Trecură apa și peste 10 minute ajunseră... la un alt munte. Iar lume multă. Iși făcură loc prin gloată și ajunseră la ghișeu. Aici le dădură 3 franci. Trei franci pe șase brice! Culmea! Erau furioși:

— Un măgar! Ai văzut?
— Am văzut, răspuse Bibică stins de des-nădejde. — Acum ce ne facem?
— Repede înapoi, în cartier! Bibică cât e ceasul?

— Stai să văd...
Și cum era emoționat, bietul Bibică, își seapă ceasul pe scara de peatră, pe care scobora. Un ceas ieftin de altfel, cinci franci nou, dar era singurul lucru mai de preț pe care-l avea. Se făcu tot tândări. Bibică rămase timpit. Ii venea să plângă.

Tudor în vremea asta se aruncase în trăsură și când se întoarse îl văzu pe Bibică adunând ceva de pe jos.

— Bibică... vino!...
— Ceasul meu, mi-a căzut ceasul...
— Bibică, răcni Tudor... mă nenorocești... Se închide dincolo!

*) Vezi »Tribuna« nr. 20.

politică în ochii adversarilor. Și nu știm o altă chestie de căpetenie, anume, dacă n'ar fi fost cumva bine să se angajeze pentru acest cuvânt de ordine și Slovacia și Sârbii, pentruca mișcarea asta de revendicări să fie mai generală și să porniască în țara întreagă. Campania asta a alegătorilor de toate naționalitățile ar putea apoi să ne ducă la un rezultat demult dorit, anume la un nou congres al naționalităților, solicitat, pe cum se știe, mai lunile trecute, și de noi și de presa slovacă. În genere, ar fi timpul suprem, ca în luptele noastre politice să nu mai îngăduim, ca guvernul să ne izoleze de ceilalți frați de suferință din această țară și de câte ori se ivesc cazuri pentru o cooperare cu dânsii, să fim noi aceia, cari să le dăm semnalul. Dealtfel sântem siguri că dacă vom reuși noi cu întru-nirile noastre, celelalte naționalități subjugate vor ști să ne imite.

O isbândă a Italianilor din Austria. Din Viena se anunță că comisia bugetară a votat proiectul despre înființarea unei universități italiene și va propune Reichsrathului aprobarea proiectului.

Prin hotărîrea aceasta a comisiei bugetare chestiunea universității italiene — o cerere justă — se apropie de rezolvirea ei. De multă vreme se înaintase acest proiect comisiei bugetare, dar până acum n'a putut fi debătut, deoarece deputații sloveni au obstruat votarea, provocând scandale și ședințe furtunoase. Astfel nici n'a putut ajunge înaintea Reichsrathului.

După-cum am anunțat într'unul din numerele trecute, guvernul baronului Bienerth a ajuns la înțelegere cu clubul deputaților sloveni, cari au trecut în tabăra guvernamentală și renun-

tând, în schimbul unor concesi, la obstruarea mai departe a proiectului.

Se crede că în curând se va putea lua chestiunea în discuția și în Reichsrath.

Din camera austriacă. În ședința de ieri a camerei austriace ministrul de instrucție publică contele Sturgkh a răspuns la interpelație prezentată în chestia grevei studentești dela universitatea din Cracovia, spunând că mișcările studentești se reduc la agitații pătimașe pornite de oameni interesați. Făgăduiește că guvernul va proteja curentul religios în universități și condamnă înrăutățirea studenției care în loc să se supună regulamentului universității se pretează la agitații teroriste și în loc să-i caute reparație în baza legii — zădărnicește mersul regulat al învățământului. Pentru a preveni astfel de neregularități guvernul a luat toate măsurile ca vinovații să-și primească pedeapsa și de-acum înainte se va controla ca în trece cei înscriși să nu se strecoare elemente de disordine.

Vorbirea ministrului — care n'a avut nici un cuvânt de înțelegere pentru doleanțele îndreptățite ale studenției — a fost aprobată de clericali. Nu s'a justificat însă nici de data asta numirea lui Zimmermann la catedra de sociologie, pentru care nu și-a câștigat absolut nici un merit.

După răspunsul contelei Sturgkh camera a trecut la dezbaterile legii negustoriei ambulante.

Impotriva Ungariei. Președintele partidului țărănesc din Croația, Ștefan Radic în vorbirea parlamentară dela 11 Februarie a zis următoarele:

»Să ne despărțim de Ungaria, să nu ne lăsăm mai mult țara spre jaful Ungurilor, să ne alipim la Austria«.

Pasajul acesta din vorbirea lui Radic a produs vie agitație între deputați.

Delegațiunile. Comisia delegațiunii ungare pentru afacerile armatei a terminat în ședința dela 10 Februarie discuția pe articole a bugetului. Și în această ședință s'a accentuat dorința ca „Ungaria să fie părtaşă conform cotei în furnizarea articilor necesari construirii vaselor.

La ședința plenară din 16 Februarie se va intra mai întâi în discuția bugetului pentru afacerile externe.

Partidul creștin-social din Austria s'a ocupat în conferința dela 10 Februarie cu mersul delegațiilor, primind următorul proiect de rezoluție:

„Partidul creștin-social protestează în contra încercării de a determina Ungaria pentru aprobarea reformelor militare în schimbul ori cărei concesi, în detrimentul armatei. Având în vedere urcarea de preț introdusă de cartelul ferului, pretinde ca în cazul, când cartelul nu va scădea prețul, guvernul să dea construirea vaselor fabricilor străine“.

«Furtună» în Cameră. Opoziția — acum aproape solidară — a provocat azi o „furtună“, mai mult pentru a amâna din nou cu vre-o oră două discuția proiectului băncii.

Indată după deschiderea ședinței, vice președintele Návay, care a prezidat, a chemat la ordine *blamându-l* pe deputatul Zlinsky István, pentru că în ședința de ieri a făcut la adresa ministrului de finanțe observarea că „nu vrea să-l urmeze în mocirla calomniilor“.

Cuvintele lui Návay au provocat o adevărată furtună în rândurile deputaților opoziționali, cari au protestat împotriva acestei chemări la ordine. Cel dintâi care a luat cuvântul a fost, firește, Polonyi Geza. Și între strigăte și întreruperi necontentite, opoziția — în frunte cu Polonyi și Justh, aceiași opoziție care tăcea molcom pe vremea coaliției când președinții luau rînd pe rînd cuvântul la deputați naționaliști — a tunat și fulgerat împotriva volniciei președintelui.

Dacă ar fi fost și de data aceasta vorbă numai de un deputat naționalist, orice adevărată volnicie ar fi întrunit aplauzele unanime ale Camerei.

S'a adus în discuție și scena dela 18 Noiembrie 1905, când sub președinția lui Perczel s'a procedat în mod volnic la votare, și în-sultele curgeau gîrlă.

Restabilindu-se liniștea, fără să se aducă vre-o hotărîre, s'a intrat în ordinea de zi: planul de muncă al biroului de statistică pentru anul 1911.

Primul orator a fost Földes Béla care a cerut să se dea cea mai mare atenție datelor statistice cu privire la legea electorală.

Ne mai putând rezista, Bibică se sui lângă prietenul său și porniră. Pe drum în toată vremea se uita trist la un rest din mașinăria ceasului, pe care avu timpul să-l adune. Era necăjit grozav de întâmplarea asta neașteptată. Și pe când se socotea el cum ar putea să și-l dreagă, Tudor preocupat cu totul de afacerea lui cu bricele și tremurând de teamă că are să se închidă muntele din Cartier, unde acum o jumătate de ceas avusese neghiobia să refuze cinci franci, întrebă în felul lui răstii și nervos:

— Bibică, cât e ceasul?

Atât i-a mai trebuit lui Bibică, gaz peste foc! Întrebarea asta o luă drept bătaie de joc și ne mai putând îndura, în culmea indignării voi să oprească birja să se dea jos.

— Ce vrei? Întrebă Tudor răstii.

— Ia, să mă lași în pace!

— Ce să te las?! Cât e ceasul, n'auzi?

Și Bibică îi întinse brusc restul de mașinărie ce-i mai rămăsese:

— Na, uită-te!

Tudor nu pricepu la început. De-abia după ce-i spuse prietenul întâmplarea nenorocită se mai dumeri. Nu văzuse nimic și nu știa.

Acum disperarea era la culme; nu mai aveau nici ceas. Muntele putea să se închidă dintr'o clipă în alta; nu mai știa nimic. Li porunci birjarului să mîne repede. Prin gloata aceea înmăsa de trăsuri, automobile, căruțe și oameni, se simțiau ca doi naufragiați uitați de Dumnezeu pe-o mare furioasă.

În sfârșit ajunseră. Avură noroc; mai era o jumătate pe minută până să se închidă. Dar fie că era târziu, fie că adineaori refuzaseră 5 franci într'un mod cam... obraznic, acum era gata, gata să nu le mai primească bricele. Au trebuit să se roage. S'au rugat și s'au făcut.

Au luat cinci franci, s'au urcat tacticoși în trăsura și-au pornit veseli la Vachette. Dar veselia lor a ținut puțin; câteva minute până au ajuns aici. Când au văzut taxametrul au rămas încremeniți; trebuiau să dea birjarului 4 franci și 60. Par'car fi căzută peste capetele lor un duș... și încă ce duș!... Așa, amestecat cu nisip și cu pietre. Ei, dar n'aveau încotro. Au plătit și s'au instalat amândoi pe terasa cafenelei, la o masă, și săraci și ridicoli.

Tăceau. Le era rușine să înceapă vorba. Par'că trecuseră printr'un vis urât. Fusese par'că ceva așa cu ploaie, cu soare, cu viscol, cu lumă și cu grindină, toate amestecate.

Valuri nesfârșite de lume treceau și nu se mai sfârșiau. Și cum te ametește o apă mare, care curge într'una, așa păreau amândoi amețiți de puhoiul de pe bulevard.

Într'un târziu se apropie de ei un negustor, care vindea masline verzi. Tudor fără să zică nimic — se cunoșteau, — scoase doi gologani și-i puse pe masă. Și pe când maslinarul își număra marfa, Bibică interveni rugător și-i șopti lui Tudor:

— Mai bine câte-un covig.

Tudor însă rămase nepăsător la dorința prietenului său și-i răspunse scurt:

— Sunt mai grele de digerat... bucură-te.

Nu mai zise nimic. Își primi porția de masline și amândoi începură să mănânce, fără să se uite unul la altul. Mâncară cu o plăcere de-ți făceau poftă, ai fi crezut că mănâncă bomboane.

Dela o vreme Bibica își scoase din buzunarul vestii rămășița de ceas și se uită la ea întorcându-o pe toate părțile. Apoi cu un capăt de chibrit se trudea s'o pornească. Și se gândea: cine știe la ce se gândea?...

Umbrele amurgului se lungeau tot mai mult pe pardoseala străzii și treceau pe ici pe colo până pe trotuarul din față. Miile de sgomote de tot felul deveniau din ce în ce mai distincte la apropierea serii.

Tudor se gândia și el... la bricele lui... și cum se gândea la ele se întoarse de-odată vesel spre prietenul său și-l bătu pe umeri:

— Bibică, o idee!

— Ia, mai slăbește-mă cu ideile.

Că m'am săturat! replică acesta nepăsător chinându-se să-și pornească mașinăria.

— O idee genială, Bibică, relua Tudor.

Bibică își ridică ochii:

— Ei așa?

— Pe onoarea mea!

— Spune-o!

Tudor își luă o ținută de predicator și rosti rar și apăsător:

— De azi înainte să ne lăsăm bărbi' și izbucni în râs.

Lui Bibică i-se păru că iar își bate joc de

Ministrul de comerț Hieronymi a răspuns că și guvernul dorește publicarea cât mai grabnică a acestor date.

Precum aflăm, unul dintre deputații noștri va lua și el cuvântul pentru a arăta volnicile săvârșite cu prilejul recensământului din Ianuarie.

Chestiuni la ordinea zilei.

Desvălirile lui Justh. — Necesitatea reformei electorale.

Dupăcum am anunțat în numărul nostru de ieri, ministrul de finanțe, Lukács, a riscat în ședința de alaltăieri o aluzie insinuantă la adresa șefilor din opoziție, avertizându-i să nu scurme prin ruinele coaliției, pentru că ușor se poate să mai fi rămas sub mormane »bombe« ce mai pot chiar să și explodeze. Aluzia aceasta a ministrului a fost singură o bombă care a răscolit toate animositățile din partide. În special partidul clerical — care avea motive binecuvântate să se cramponeze de oropsita coaliție, după ce numai în cadrele unei formațiuni politice atât de hibride putea să-și reliefeze și el o biată de importanță politică — a depus multe silințe să umfle chestiunea »bombelor« la proporțiile unei campanii neîndurate împotriva omului, care are cea mai frumoasă parte de merit în opera de distrugere a coaliției, împotriva »francmasonului Lukács«.

Am amintit că în ședința de ieri a camerei deputatului clerical Szmrecsányi s'a făcut interpretul fervent al acestor silințe, plasându-le în forma unei categorice somări la adresa lui Justh, omul care avea singurul cheia situației ce a provocat Lukács prin negocierile sale din ultima fază a coaliției. Rivnitor de a se înfățișa din nou ca cel mai puritan bărbat politic ungar, Justh s'a împletecit ușor în cursa deputatului clerical și s'a dat iarăși la »desvăliri senzaționale«. Am arătat ieri cari au fost anume aceste desvăliri și azi venim numai să le

el, nu zîmbi de loc și după puțin foarte încântat și cu șiretenie;

- Am și eu o idee!
- Nu se poate, îi replică Tudor rîzînd.
- Cum, nu se poate?
- Tu n'ai niciodată idei!
- Ba am? rosti Bibică apăsător.
- Imposibil!
- Am când îți spui, zise Tudor îndărjit — Am!...

Spune-o!

Bibică își luă ținuta lui Tudor de adineauri și încercând să-i imiteze tonul rar și apăsător:

— De azi înainte... adică nu, nu de azi înainte — stai — ci, — reluându-și tonul sentențios: — „Ați fost, ești și o să rămâi toată viața un măgar!“

Tudor rîse cu poftă, își luă prietenul în brațe îl sărută... și-i mai oferă două masline verzi, din câte-i mai rămăseră.

complectăm, fiindcă ele rezumă toată psihologia perversă a partidelor ungurești.

Desvălirile aceste se raportă toate la tratativele ce au avut loc înainte cu un an și jumătate între Lukács, care avea mandat de »homo regius« și Justh, șeful de pe-atunci al aderenților băncii. Lukács — a spus erii Justh — era gata să intre chiar în partidul independist și să adopte programul băncii autonome ungare, după ce el se convinsese că nu numai majoritatea deputaților unguri, ci chiar și majoritatea populației stăruie pentru înfăptuirea acestui program. Justh s'a bucurat de această declarație a lui Lukács, și n'a pregetat să-și desvălească această bucurie nici în fața monarhului. Dela monarh, spre marea lui decepție, a aflat însă că Lukács a rămas tot omul băncii austro-ungare. Măhnit de această duplicitate, Justh s'a hotărît atunci să curme orice tratative politice cu Lukács.

La rândul său, ministrul Lukács, s'a grăbit apoi, tot în ședința de ieri, să rectifice »desvălirile« lui Justh, declarând că, deși nu se pretează să dea în vileag conversațiile sale particulare, ține să restabilească adevărul. Și adevărul e că n'a aderat pentru banca autonomă, decât cu condiția stabilită în cunoscutul memoriu, cu condiția legiferării prealabile a votului universal, ca numai parlamentul ales în baza acestui vot să poată hotărî de soarta băncii autonome.

Replicându-i lui Lukács, Justh a recunoscut și el apoi că da, actualul ministru de finanțe a cerut întâi reforma electorală pe baza »sufragiului universal«.

Am arătat, încă ieri, că Justh, desvăbind duplicitatea actualului ministru de finanțe a tradat resortul întregii scenarii frivole ce se chiamă politică ungurească. Justh ne-a confirmat numai încodată convingerea, că în sinceritatea sufletelor lor bărbații politici ai ungarilor sunt cu toții 48-iști și că de îndatăce situația politică s'ar potrivi deplin cu interesele panmaghiarismului, barierele de azi dintre partide s'ar prăbuși și ele imediat ca prin farmec. În râvna lui de a-și afșa cu orișice prilej puritanismul naiv Justh a trecut ținta și a dat în gropi. El nu și-a dat seamă de situația penibilă ce a creat prin verbositatea sa neastâmpărată tuturor bărbaților »aulici« ai ungarilor, dintre cari un specimen elastic e însuși actualul ministru de finanțe. Căci n'a dovedit decât o duplicitate aparentă pe socoteala lui Lukács, duplicitatea proprie tuturor partidelor 67-iste și a tradat în schimb, spre edificarea cercurilor politice din Austria, tocmai firea intiuă a tuturor partidelor ungurești, spiritul lor rebel 48-ist ce transpiră din întreagă stratagema operațiunilor cu roluri împărțite. Nu numai ministrul Lukács, ci toți bărbații politici așițați ca 67-iști, începând dela conții Tisza și Héderváry și până la cel din urmă manechin guvernamental, sunt în interesul lor aderenți fanatici ai separării de Austria și ei se deosebesc numai în ce privește mijloacele tactice, făcând pe desaprobatarii oportuniști azi ai băncii autonome, mâne ai separării economice, militare și financiare, potolindu-și însă treptat, pe zi ce s'apropie de o sumă dorită de forțe, atitudinea lor »aulică«.

De aceia credem că greșeala politică a lui Justh va fi cocoloșită de zor. Partidul lui Justh, în ședința sa de aseară, nici n'a mai pus-o în discuție și din toate părțile se depun stăruinți înfrigurate de-a domoli

pe cei mai puțin capabili de-a înțelege rosturile mari ale politicii ungurești.

Foarte caracteristică e chiar împrejurarea, că departe de a pierde din simpatiile partidului guvernamental, ministrul Lukács, care avea aievea dușmani în acest partid, a câștigat numai prin desvălirile lui Justh.

Reținem din desvălirile lui Justh încă un moment, tot atât de important. Se știe că până bine de curînd, justhiștilor li-se aducea, mai ales din partea socialiștilor — și cu drept cuvînt — acuzația, că de dragul băncii autonome a renunțat la pretenția votului universal, deși — decumva banca aceasta era într'adevăr o dorință generală a populației — ar fi făcut cu mult mai înțelepțește, stăruind întâi pentru înfăptuirea reformei electorale, pentru că realizându-se parlamentul sufragiului universal soarta băncii ar fi fost și ea la adăpost. Aflăm acum atât din declarațiile lui Justh cât și din cele ale ministrului Lukács, că acuzația aceasta a fost gratuită, după ce în memoriul ce s'a redactat după tratativele dintre acești doi bărbați politici, reforma electorală a fost fixată ca cea dintâi condiție și numai în locul al doilea înființarea băncii autonome. Chestiunea deci se complică cu'n moment de mare importanță, de care n'avem însă nici un cuvînt să ne bucurăm.

Ne dăm bine seama adică, și mai ales în timpul din urmă, că partidelor ungurești nu le arde acum de reforma electorală. Interesele boierimii ungurești, precum și interesele visurilor șovine se bucură actualmente de-o constelație fericită, iar constelația ce s'ar provoca prin o asemenea reformă compatroșilor noștri li-se pare tot mai dodonică pe urma agitațiunilor contelui Tisza. Foarte probabil deci că justhiștii nu o să ne dea semne de consecvență și chiar dacă ne-ar da pentru noi și-au pierdut orice însemnătate, după ce cunoaștem resortul străduințelor lor, îl cunoaștem dela alegerile parlamentare de astă primăvară. Va veni ea vremea și a acestui sfânt drept al popoarelor asuprite și speranța noastră e chiar că va veni cu o repeziune mai mare decum cred adversarii noștri.

„Ne-a mai rămas America“.

Agrarii noștri, multimilionarii proprietari de zeci de mii jugăre de pământ, se mișcă din nou. Lăcomia lor n'a fost potolită nici prin legile agrare votate de ministrul lor Darányi, nici încheierea convenției vamale cu România, care a tăiat adânc în interesele a unei largi pătri de cetățeni. Prin convenția aceasta s'a dat aproape o lovitură de moarte negustoriei cu oi, pe vremuri atât de înfloritoare.

Importul de vite de tot soiul din România a fost redus; s'au adus restricțiuni și măsuri prohibitive în ce privește arendarea de pășuni în România (oile pot trece... dar nu sânt îngăduite să fie readuse). Prețurile s'au urcat deci. S'a scumpit carnea reducându-se cantitatea mărfii vie. Și agrarii noștri au realizat câștiguri considerabile.

Se pare însă că nu le ajunge nici acest câștig. Cer măsuri noi de pază la granițele către România pentru a se împiedeca »contrabanda de vite«. Eri, o delegație a reuniunii regnicolare de agricultură s'a pre-

Városmajor-Sanatorium și Hydrotherapie

26 odăi aranjate cel mai modern;

Supraveghiere medicală continuă (constantă). —

Telefon 88—99. Birou-central, stabiliment medical

Budapesta, B-dul Ferencz-körut 29.

Consultațiuni dela orele 8—9 a. m. 3—5 p. m.

Director-șef: Dr. A. Cozmutza.

zintat ministrului-președinte *Khuen-Hédervary* și ministrului de finanțe *Lukács*, cerind dela ei sporirea jandarmeriei și a funcționarilor de vamă, pentru a împiedeca »uriașa contrabandă de vite ce se face din România, de unde s'a adus la noi și boala de unghii și gură«.

Firește, amândoi miniștrii au răspuns că au cunoștință despre aceste »abuzuri« și vor împlini toate cererile lor. Delegația s'a îndepărtat »pe deplin satisfăcută...«

Că »uriașa contrabandă« e numai pretext e vădit. Agrarii noștri sânt puternici și cum ar îndrăzni guvernul să se împotrivească lor de dragul cui? De dragul poporului opincar...

Un econom de oi din Poiana-Sibiului ne scrie despre mizeriile aceste o scrisoare mai lungă din care extragem următoarele:

Traiu se scumpește, adevărat. Și care e pricina? E ușor de spus.

În trecut, vitele erau ieftine și carnea ieftină și ea. Și putea să fie, pentru că în țara noastră, muntoasă cum e, oamenii se îndeletniceau cu economia de vite. Duceau mărginenii înaintea cu 20-30 de ani, duceau turme mari de oi în țările vecine la pășune, aducând produsele lor spre vânzare acasă, neîmpiedecați de nime. Satele de către granițe aveau sute de mii de oi, fiindcă aveau dreptul de a le paște pe acei munți sterpi.

Dealurile și văile Ardealului și ale Bănățului erau acoperite de turme de oi, vaci, boi și porci. Azi s'a schimbat totul. Mărginenii cu turmele lor însemnate au trebuit să zică rămas bun României. Oile lor, marfă bună, le-au încărcat Tirolezii pe trenuri și le-au dus departe. Și celelalte vite cam tot așa. Căci unde să le mai pască România?

Și iată de ce nu le mai pot paște.

1. Pentru că statul nu le vine nici într'un chip în ajutor.

2. Granițele țărilor vecine s'au închis pentru toate vitele de pășune.

3. În vremile din urmă s'au sporit cheltuielile de întreținere și pășunat al vitelor, în rândul întâi din pricina veterinarilor, cu taxele lor mari și multe.

4. Pășunile de pe munți s'au oprit. Vitele nu mai pot paște nici munții sterpi. Munții sânt astăzi exploatați de firmele străine, iar nouă Românilor ne-a mai rămas America, »căci din coaja bradului nu poți face friptură«.

5. Dealurile și văile dela șes încă au fost arate cu totul, așa că nu mai este nici aici pășune.

Și oierii noștri au luat drumul Americii.

Da e scumpă carnea, fiindcă nu — e. Înzădar ne-am adresat stăpânitorilor să vină într'ajutor economiei de vite: să arate drumuri largi pe cari să se măie oile; să le îngăduie pășunatul pe munți în timpul verii; să se iefinească transportul de oi pe căile ferate; să se dea cu prețuri ieftine sămânțe pentru pășuni...

Dar domniile din Pesta »stau pe loc« și nu suflă nimic, iar noi luăm ciomagul pribejei peste mare în America depărtată...

Expulzarea unui Bănățean.

București, 27 Ianuarie 1911.

În ziarele bucureștene de ieri, îndeosebi în cele de culoare opozantă, se puteau citi următoarele știri cursive: în semn de a atrage atenția cetitorilor:

„Un tânăr român din Transilvania, I. Lalescu, impiegat în serviciul statistic al Ministerului de Finanțe, fiind găsit printre manifestanții dela întrunirea conservatorilor democrați și luat drept participant, a fost dus la poliție, unde îi s'a stabilit identitatea. Tânărul Lalescu a fost destituit din funcțiunea sa dela Minister și apoi escortat de doi jandarmi, a fost trimis la Predeal și predat autorităților ungurești. Nu îi s'a dat nici măcar permisiunea de a se justifica Faptul produce o imensă impresie în cercurile transilvănene din Capitală, unde era bine cunoscut“.

Cazul fiind extraordinar și, fără îndoială destul de alarmant, corespondentul Dvoastră a căutat pe unul din șefii dela Ministerul de finanțe, cari l-au cunoscut de-aproape pe dl Lalescu, și a avut asupra incidentului următoarea convorbire:

— Este adevărat, domnule Director, că a slujit în serviciul Dvoastră un domn I. Lalescu, de care vorbesc ziarele? Cine a fost și de unde?

— Da, I. Lalescu era funcționarul meu, un bun funcționar și un inteligent student în drept la Universitatea de aici. Are cam vre-o 24 de ani, e iute și nervos. Și de numele lui se leagă o poveste întreagă. Ceeace s'a scris în ziare, că ar fi originar din Ardeal, nu este just. D-sa s'a născut într'un sat bănățean și era, acum vre-o 18 de ani, copil fără părinți, dat la cio-bănie. Venind în țară, trecea cu oile pe lângă un sat și nemerindu-se să fie pe acolo profesorul Costescu, un bărbat meritos din Turnu-Severin și cu doamna, l-au luat cu dânsii, l-au dat la școală, iar după terminarea liceului, l-au dat la Universitate. Așa că dl Lalescu, cu toate că nu fusese adoptat în lege și că nu era socotit de cetățean regulat al țării românești, nu mai trecea decât ca un fiu adoptiv al dlui Costescu și era cu totul familiarizat cu obiceiurile dela noi, fără să mai aibă legături cu cineva din Ungaria“.

— Bine, dar cum s'a întâmplat expulzarea lui?

— Studentii universitari la noi, nu pentru a face atât de mult politică, dar mai mult din curiozitate, se duc pe la întrunirile publice. Dl Lalescu pe semne era un amator și acum, în toiu întrunirilor electorale, s'a dus și d-sa la o adunare a partidului dlui Tache Ionescu și când s'a născut o încercare parțială cu sergentii, sau cu armata, ca de obicei, s'au produs fluerături și huiduiri și pentru că în acest moment dl Lalescu ar fi vociferat, huiduind armata, s'a produs un conflict de vorbe între d-sa și perfectul poliției și găsind pe dl Lalescu fără hârtie de cetățean român, l-a trecut, în 24 de ore, după procedura sumară, peste graniță, în spre Brașov.

— Și care a fost greșala lui cea mare.

— În toiu alegerilor urile sunt foarte pronunțate. Și se poate ca de data asta să fi fost o grabă prea mare în pedepsirea unui opozant amator. Dar hotărât, procedura a fost prea fără cruțare, dacă l-au expulzat fără apel și fără a consulta vre-un cunoscut al tânărului Lalescu. Dl profesor Costescu habar n'are ce s'a întâmplat cu fiul său adoptiv, care în vreme de iarnă grea, a fost predat Ungariei, cu care din cea mai fragedă copilărie n'a mai avut nici o relațiune“.

Am mulțumit dlui director ministerial pentru aceste informațiuni prețioase asupra ca-

zului cu Lalescu, și vile transpun și D-Voastră, pentru că să se știe, că bietul pribeag, transportat pe la un cămin ce nu-l mai are, este un tânăr distins altfel, dar că a fost numai o victimă a unei clipe de surescitare politică, — greșală care, când i-se va cântări mai bine, probabil că i-se va trece cu vederea. Căci nu se poate închipui, ca aceasta pripită expulzare să nu fie revocată de acest guvern conservator.

Coresp.

Scrisori din București.

Rostul școlii. — Cursurile d-lui C. Dumitrescu-Iași. — Atitudinea presei — Gimnastica suedeză în România.

București, 28 Ianuarie.

Am ascultat totdeauna cu o adevărată evlavie cursurile dlui C. Dumitrescu — Iași. Ce păcat că aceste cursuri nu sânt publicate de vre-unul dintre elevii ilustrului profesor. Atâtea idei frumoase, atâtea adevăruri eterne, îmbrăcate într-o formă aleasă, e păcat să rămâne numai între cei patru pereți ai salei de cursuri, care este totdeauna prea mică pentru sutele de ascultători, cari vin să le audă, cari uită de ei și regretă totdeauna trecerea prea repede a orei de curs. Atâtea norme frumoase de viață, atât avânt și atât optimism se degajază din cuvintele acestui om, care pare venit dintr'o lume, în care patima și ura nu sânt cunoscute. Și, după cursul lui simți par'că sunt te părăsesc toate gândurile rele, te simți așa de bun, și de iertător.

Rostul școlii. O chestie, care a preocupat de v-acuri personalitățile cele mai mari ale omenirii. Câți își dau însă seama de rostul acestei instituții? Câți înțeleg scopul ei? Duși în fața unui tribunal al adevăraților pedagogi, câți din prețioșii bărbați de școală n'ar avea să-și ispășească amar greșelile lor față de tinerele generații, față de familie și față de stat? La noi în Ungaria, câți dintre aceia, cari au făcut legi pentru școli își dau sau și-au dat seama că scopul suprem al școlii este de a crește buni cetățeni? Indiferent de naționalitatea lui, dascălul trebuie să știe că din tânărul lui elev trebuie să facă un cetățean folositor societății, folositor statului. Și spre acest scop, datoria lui este de a căuta să desvolte în copil toate calitățile bune, să desvolte în el gustul pentru tot ce este bun și frumos. Iar pentru a putea zice că și a văzut visul cu ochii, trebuie să se folosească de mijloace paternești, să-l facă să înțeleagă binele și răul. Să-l facă să înțeleagă.

Aici este vinovăția celor cari în Ungaria au făcut legi și regulamente pentru școli. Ei n'au avut în vedere adevăratul scop al școlii, acela de a crește buni cetățeni. Ei au voit să crească din tinerele generații nu cetățeni, ci maghiari. Au fost neglijate calitățile sufletești ale copiilor, educația lor morală a fost trecută cu vederea, de asemenea și educația fizică. În schimb inspectorii unguri au fost mulțumiți, dacă au văzut că elevii au făcut oare cari progrese în ce privește studiul limbii maghiare. Ca și când suprema fericire a cetățenilor ar consta în cunoașterea acestei limbi. Ca și când, știind limba ungurească, un cetățean se poa e dispensa de cantitatea de-a fi cinstit, de-a fi corect, de a avea spirit de inițiativă, de orientare. Ce greșală. Ce sfidare a adevăraților principii pedagogice! Niciodată n'am simțit vinovăția acelora, cari au falsificat la noi scopul adevărat al școlii, ca acum, după cursul acesta plin de învățături și de adevăruri eterne, pe cari orbit nu le înțeleg.

O reformă este pe cale a se introduce în ce privește predarea gimnasticii în școlile secundare și cele militare. Până acuma studiul gimnasticii era privit ca un studiu fără alt scop decât acela de a învăța pe elevi să sară, să facă diferite figuri la aparate, ca și când școala avea

Dr. Stefan Tămășdan,

medic univ. specialist în dentură,

Arad, viză-avis cu casa comitatului.

Palatul Fischer Elz, Poarta II.

Consultanță dela orele 8-12 a. m. și 3-6 d. n.

Dési Mór

GLUJ—KOLOSVAR, str. Szentegyháza nr. 6.

vopsitor și curățitor chimic
de haine

Fabrica: str. Sörház nr. 1.

Vopsește și curățește după sistemul școlii
de specialitate din Germania!

Specialist în vopsirea hainelor de doliu.

!! Dési vopsește, curățește !!

să crească oameni de circ, cari să dea reprezentări de «comedianți». Ideia aceasta a început a fi părăsită.

Gimnastica este considerată acum drept un mijloc de a se ajuta dezvoltarea fizică a elevului. E vorba ca treptat-treptat să se introducă în toate școlile gimnastica după sistemul suedez. În acest scop s'au și ținut acum doi ani cursuri speciale de gimnastică de cârmă de D. Ciotari, absolvent al școlii speciale din Stockholm, eminentul traducător al operelor lui Bjornson și alți autori suedezi. Cursurile de gimnastică suedeză au fost introduse deocamdată la școala militară de infanterie din București. Vechile aparate au fost înlocuite cu totul. De-asemenea salturile și și alte mișcări, cari cel mult amenințau sănătatea elevilor, expunându-i în orice moment la căderi, la loviri, din cari puteau să rămână schilozii.

În actualul sistem se predă teoria mișcărilor, a respirației, se arată mijloacele prin cari se poate lăsa corpul omenesc, prin cari se poate păstra sănătatea. Progresele realizate pe acest teren la școala de infanterie sânt îmbucurătoare. Acum de curând a fost trimis încă un bursier al ministerului la Stockholm spre a urma cursurile speciale de gimnastică de acolo. *Correspondent.*

Concertul din Oradea-Mare.

Interesul publicului român pentru concertul din 16 Februarie st. n. al Reuniunii «Hilaria» din Oradea-mare, crește din zi în zi. Deja de pe-acuma și-a anunțat participarea un număr mare de oaspeți astfel, că se prevede o afluență neobișnuită din toate părțile locuite de Români. În deosebi pentru Românii din Bihor concertul acesta va fi un prilej bun de întâlnire.

Tot în ziua de 16 Februarie se va ținea și adunarea generală a băncii «Bihoreana», iar termenul de împărțire a congruei preoților gr. or. rom. e fixată de-asemenea pe ziua de 16 Februarie, două împrejurări cari promit, că concertul va fi foarte cercetat. Zeloșii membrii ai Reuniunii sânt la culmea chemării lor și programului bogat și select al concertului îi zâmbește o reușită strălucită, judecând după repetițiile ce se fac zilnic. Succesul moral și cel material sânt asigurate deci chiar de pe-acum. Comitetul aranjator se roagă și de data asta, ca toți Românii de bine să se considere de invitați!

Concert în Brașov.

Reuniunea femeilor române pentru ajutoarea văduvelor sărace din Brașov și Săcelele, cu colaborarea distinsei și apreciatei artiste, a dnei Veturia Triteanu, în 5/18 Februarie a. c., în sala cea mare a Redutei din Brașov:

Un concert și petrecere de danț.

Crezând, că dăm un bun prilej de bucurie înaltă, plăcere artistică și totodată de o petrecere socială publicului nostru cult din Brașov, jur și din alte părți, îl invităm cu toată dragostea frățească la această serată și petrecere. Alte invitații nu se trimit.

Damele se pot prezenta fie în toalette, fie în costume naționale.

Bilete se vând în librăriile Ciurcu și Mușan și seara la cassă.

Inceputul la 8 ore seara.

În numele comitetului Reuniunii:

Brașov, în 26 Ianuarie v. 1911.

Balasa Blehea,
presidentă.

Dr. Iosif Blaga,
secretar.

Correspondență din Cluj.

Turnul de veghe. — Solidaritate vinovată între tineri și bătrâni.

Cluj, 8 Februarie.

Sub titlul „Stiri din turnul de veghe” foaia kossuthistă „Ujság” de aici are o rubrică permanentă în numerile de Duminecă. Prin rubrica aceasta vrea să țină în curent lumea ungurească cu pericolul ce o amenință din partea naționalităților și mai cu seamă din partea celor cu „buze românești” de aici și din Regat. Pentru aceasta și-a ridicat un turn de veghe în care trimite în fiecare Sâmbătă seara pe un anumit domn Barna Endre, fost învățător în România și adânc cunoscător (?) al chestii naționalităților și în special al chestii românești, ca să vadă ce s'a întâmplat în cursul săptămânei, pe câmpurile manifestărilor noastre și ale onorațiilor noștri din Ardeal și România.

Și vigilentul domn în fiecare Sâmbătă seara bate în dungă clopotul care alarmează până departe în Buda pestina și denunță ori barbariile și vandalisme ce se întâmplă în balcanicul regat al României, ori grupările iredentiste ale Românilor de-acolo. Se întoarce apoi în spre Ardeal, pe care-l vede arzând în flăcări, descoperire prin Sibiu nouă ministerii de instrucție, dă de urma comploturilor politice, îndreptate împotriva integrității teritoriale a statului, desvâlășește puterea de stat în stat a băncilor noastre, bate pe umăr pe Brote Jenő, și laudă pe Slavici János.

Aceasta se repetă uniform, plictisitor de uniform în toată săptămâna. Firește că toate aceste sânt niște scornituri proaste. Cu informații de aceste scoase din fantazie atâta și mai mult spiritele ungurești. Și în loc să împintenească societatea ungurească la o mai intensă lucrare, mai rău o scufundă în mocișca șovinismului fără de margini.

În numărul de Duminecă, de pildă, se afirmă în foaia aceasta, că școlile ungurești din comitatul Solnoc-Dobâca se împușcă din zi în zi, și în locul lor se ridică tot mai multe românești. Tocmai acum când s'a dovedit negru pe alb că am pierdut 500 de școli românești, tocmai acum când statul și-a pus ca prima datorie să pună mână — ceea ce și face — pe școlile noastre tocmai acum vine acest ziar să se plângă că s'ar romaniza școlilele ungurești? Curat fabula cu lupul și mielul. Dar ce să-i faci? Aceasta se numește azi adevăr și cunoaștere a chestii naționalităților. Această știre din „turnul de veghe”, e luată la întâmplare. De aceste însă auzi la tot pasul, căci limba celui clopot nu știe ce e adevărul.

Durmim... durmim și tinerii și bătrânii, și ne e dulce acest somn. Petrecem într'un dulce far niente, cea mai elocventă dovadă a latinității și a singurei noastre solidarități de aici din Cluj. Anul trecut deși nu s'a făcut mult aici, tot s'a făcut mai mult decât în anul acesta, cu toate că împrejurările de an n'au fost mai grele, au fost cel puțin ca cele de acum.

Dintre faptele cele mai însemnate ale vieții noastre din Cluj întâmplare în anul trecut a fost reînvierea „Reuniunii meseriașilor români”. Reuniunea aceasta a fost înființată după multe

alergări — abia a treia oară i-s'au întărit statutele — de bunul Român Grigore Silași, dar trecând sub conducerea unor neînsuflețiți, activitatea frumoasă de vre-o câțiva ani ai ei a încetat iute. Deși i-se simțea lipsa funcționării ei, nime nu s'a silit să o însuflească din nou, până în anul trecut, când preotul de atunci — protopop în Sebeșul-săsesc acum — înțelegându-i marea însemnătate a șters praful așezat în strat gros peste statutele ei, și i-a dat nouă viață. Și meseriașii ce dădeau a se înstrăina tot mai mult de sufletul nostru, au început să cerceteze frumoasele și bine întocmitele serate literare, ba au dat și un concert, care în toate privințele a succedat peste cele mai optimiste așteptări.

Și viața începea a bate mai cu putere în trupul slăbit al Românilor de aici; dar acel brav și desinteresat luptător ne-a părăsit. După depărtarea lui toate au rămas baltă. Înălțurate fiind greutățile începutului și dată fiind direcțiunea mișcărilor, am fi putut înainta depărțitor. Dar... durmim, urmașii dorm...

Cine să se intereseze de afaceri atât de bagatale, cari pe lângă câți fură timpul mai au și scăderea că nu aduc nimic pentru bucatărie. Căci — se raționează aici — au trecut timpurile idealizmului, azi e mai plăcută senzația evaporării aburilor gădăitorii, din mâncările bine și ușor pregătite, decât mulțămirea sufletească ce simți după împlinirea unei fapte cât de mici, naționale.

Cam așa raționează și dl S. Simu, capelanul de aici. E destul să încaseze bani mulți dela „Economul” pentru studenții primiți gratuit la „Masa studenților”, e destul să-și pună pentru puna proprie o bună parte a acelor bani, căci prin aceste și-a terminat toate datorințele, după aceasta să poate spăla pe mâni ca Pilat, zicând cu cunoștința liniștită, că nu e vinovat de pierderile noastre de aici...

Ce să mai zicem de alții?

Dar nici tinerimea nu e dinte cele mai laborioase. Și la ea aflăm regres față de anul trecut; se vede că respectă imperioasa solidaritate cu bătrânii... Ce a făcut anul acesta tinerimea noastră? Cu suflet curat putem zice că nimic. Că a aranjat o petrecere cu dans, și aceia rău succedă, cred că nu e merit și nu e activitate. În anul trecut s'au ținut mai multe serate literare, cari; cum au fost, cum n'au fost, ne-au oferit plăcute și senine momente în viața noastră de aici, săracă în manifestări culturale românești. Dar în anul acesta ce s'a făcut, ori ce e în proiect să se facă? Un concert?

Dar — să mărturisim sincer — nici acela nu-l dăm noi, căci nici un punct nu va fi executat de unul dintre universitarii noștri. Chiar și ideea să se joace la acel concert «Călușorul» și «Bătuta» de tineri universitari, n'a succedat, căci neînsistându-se mult asupra chestiei, a fost trecută la dosar. Un fapt și mai recent însă pune tinerimea de aici într'o lumină foarte tristă, și arată că ea și-a uitat cele mai elementare datorințe ale ei.

În săptămâna aceasta a răposat aici candidatul de avocat Dr. R. Secoșian, fost vicepreședinte al societății universitarilor de aici, și un bun conducător al ei pe vremuri, tinerimea însă n'a fost reprezentată de nime. E cam tristă pildă de recunoștință, de sentiment național și omenesc acest fapt. E drept că sunt grele împrejurările între cari trăiesc tinerii noștri, e drept că încă n'au o viață încheiată în vre-o societate pusă pe baze mai solide, de aceea în judecarea activității lor trebuie să fim cu considerare și la împrejurările acele... Dar că putem aștepta mai mult dela ei, e lucru neîndoios.

I. Dubici.

Cei cari
doresc: **mobile**

bune,
frumoase,
ieftine.

să se adreseze cu toată încrederea fabricanților de mobile
Székely și Réti
de Marosvásárhely,
Munkácsy utca 15.

La cerere prezentăm și în provincie bogata noastră colecție. La înțelegere aparte expedăm franco în orice parte a Ardealului. - Atelier de primul rang.
— Mare asortiment de —
trusouri pentru mirese.

Analfabetismul rural.

I.

Răspândirea culturii în masele populare din Occident începe să fie recunoscută ca un principiu de întărire al existenței naționale, abia în veacul al nouăsprezecelea; ea formează chiar una din caracteristicile secolului trecut, care, din acest punct de vedere, cu drept a fost numit de unii: secolul educațiunii naționale.

Până în veacul trecut nici o țară n'a recunoscut, că a instrui pe toți cetățenii ei este o datorie națională de stat, astăzi aproape toate statele din Europa și America, pe de-o parte își impun această sarcină, oricât de mari sacrificii ar cere ea; iar pe de alta impune deopotrivă un anumit grad de învățământ tuturor locuitorilor țării.

Învățământul elementar e considerat dar ca o datorie publică, și deci nu e impus de stat — cum sânt Anglia și Statele-Unite de pildă — învățământul elementar e considerat ca atare: fiecare e obligat de stat să dea copiilor săi învățământul elementar, iar statul, la rândul său, se recunoaște dator a pune la dispoziția fiecăruia mijloacele necesare, în mod cu totul gratuit.

Din punctul de vedere ideal, educațiunea maselor a fost unul din acele visuri frumoase ale cugetătorilor din evul mediu, care te fac întotdeauna să admiri puterea de privire peste veacuri a genilor omenirii; adâncile reforme sociale însă nu se produc niciodată de idealuri personale ci de necesități prezente, de forțe sociale imperative, care impun transformări ori provoacă catastrofe.

Dar dacă idealurile cugetătorilor nu pot singure determina schimbări sociale adânci, nu se poate afirma că țările civilizate își continuă astăzi evoluția istorică împinse numai de forțe oarbe. Conștiința luminată a omului e și ea factor esențial al evoluției societăților omenești și până la un punct, se poate spune, că un popor este ceea ce vrea să fie. Dacă e adevărată afirmarea că omenirea a progresat în veacul al nouăsprezecelea — veacul constituțiilor — mai mult decât în toate miile de ani de mai înainte, nu se poate atunci tăgădui că progresul societăților omenești se determină în mare măsură și de principii impuse de lumina conștiinței.

Cauzele complexe ale progresului social cer concurența atâtor factori încât lipsa unora poate zădărnici puterea de influență a altora, fără a se dovedi prin aceasta permanenta lor neputință de a impresiona mersul societății în împrejurări anumite.

Cu patru veacuri în urmă, Luther se mira de nepriceperea importanței educațiunii publice în Germania: „Fiecare oraș, spunea el, e supus la mari cheltuieli în fiecare an pentru construirea de drumuri, ridicări de metereze, cumpărări de arme și echipări de soldați. Pentru ce nu s'ar cheltui o sumă pentru întreținerea câtorva instituții? Prosperitatea unui oraș nu atarnă de bogățiile lui naturale, de soliditatea zidurilor lui, de eleganța caselor lui, de abundența armelor și arsenalelor lui, ci siguranța și tăria unui oraș stă mai presus de toate în o bună educație, care îi procură cetățenii instruiți, cu judecată dreaptă, cinstiți și bine educați”.

Trei veacuri au trecut fără ca oamenii de stat din Germania să recunoască evidența orbitoare a acestui adevăr. Abia în urma sfârșirii Germaniei de Napolen și sub presiunea unor nouă necesități de viață națională, regele Frederick Wilhelm, după dezastrul de la Iena, recunoaște că: Germania trebuie să recâștige prin puterea intelectuală ceea ce a pierdut în puterea materială. Pentru acest scop era dorința mea, zise el, ca tot ce-i

posibil să se facă pentru a se întinde și perfecționa educațiunea poporului”.

Germania este cea dintâi țară, care a impus obligativitatea învățământului elementar ca o datorie publică a tuturor locuitorilor ei, și de aceia neștiutorii de carte au ajuns astăzi niște rari accidente în această țară^{*)}.

Dacă am clasifica țările după criteriul răspândirii culturii în popor, Germania stă în frunte: ea a isbutit să stărpească cu totul analfabetismul. Din acest punct de vedere, țara noastră, după cum vom vedea, continuă să stea la polul apus Germaniei.

Germania are marele merit de a fi înțeles cea dintâi rolul școlii în dezvoltarea și întărirea națională a unei țări. Cu drept cuvânt s'a spus că Germania modernă e opera învățătorului și profesorului german. Statul german a înțeles înaintea altora ce instrument minunat de formare a cetățenilor e școala. Ca și Biserica, statul german, în o mai largă măsură, a căutat ca fiecare cetățean să fie format în școala publică după concepțiile și idealurile naționale ale statului. Acel străim patriotism de stat, caracteristic cetățeanului german, care face din el o parte din mașina publică, poate provoca critici drepte din punct de vedere al unui anumit ideal de educație individualistă, dar el e cea mai strălucită dovadă a eficacității școlii germane. Se poate critica concepția educativă a statului german, dar aducerea ei la o îndeplinire practică atât de perfectă nu poate provoca decât admirația. Școala germană a ajuns să fie celace a voit statul: »o fabrică de cetățeni ai statului«.

Fiecare popor are anumite însușiri naționale, și numai în direcția acestor însușiri, el își poate dezvolta formele de viață socială și politică. Școala este și ea o instituție politică creată și susținută de stat pentru cultivarea idealurilor lui naționale.

Dacă școala germană are, după cum am arătat în alte articole, defectul de a ucide personalitatea pentru a forma disciplinați ai statului, aceasta nu arată decât o însușire a poporului, care s'a organizat sub forma celui mai absolutist și reacționar stat din Apusul Europei; după cum, dacă școala engleză are calitatea de a dezvolta până la cel mai înalt grad individualitatea independentă a omului, aceasta se explică numai prin pasiunea națională pentru independența personală a celui popor anglo-saxon, care a format cele mai democratice state din lume.

Puterea statului german stă mai mult în școală decât în armată; școala e un instrument de luptă al statului mai puternic decât armata: iată de ce »statul« spune Rein, voiește să conducă educațiunea din școală ca pe un aliat al lui pe câmpul de luptă împotriva curențelor distrugătoare, care îi surpă puterea».

Germania cea dintâi a dovedit în mod practic puterea școlii ca factor de progres și de victorie în lupta vieții; exemplul ei a dat un mare impuls dezvoltării organizării școlii în diferitele țări din Europa și America Anglia, ale cărei interese concurează cu ele Germaniei, n'a fost înspăimântată de numeroasa armată a Germaniei cât de temeinică organizare a școlii ei: de aici acel avânt, fără păreche în istoria lumii, în organizarea școlilor din Anglia, pentru ași ajunge rivala. Nu odată s'au spus de oamenii de stat ai Angliei că »supremația Angliei e o chestie de bună organizare a școlii«.

(Viața Românească).

I. Botez.

^{*)} În Germania și Elveția numai 1 la mie dintre recruți să nu știe carte. În Franța proporția se ridică 4 la sută, adică 40 la mie: în România erau 81 la sută, adică 810 la mie neștiutorii de carte, la 1886.

Din străinătate.

Alsacia și Lorena stat al confederațiunii. Din Berlin se anunță: Comisiunea pentru cercetarea proiectului de constituție al Alsaciei Lorenei a votat cu 16 voturi contra 4 propunerea centrului care spune că Alsacia-Lorena trebuie să devie un stat al confederațiunii și că trebuie să aibă trei voturi în consiliul federal. Au fost mai multe abțineri. Secretarul de stat dl Deibrock a declarat că punctul de vedere al guvernului este că nu se poate chiar de acum trece peste prevederile proiectului.

Revizuirea constituției bulgare. Guvernul bulgar a depus în Sobranie o ordine de zi pentru convocarea marelui adunări naționale în vederea modificării unor puncte din constituțiune. Proiectul prevede, pe lângă schimbările de pură formă rezultând din noua situațiune creată prin ridicarea Bulgariei la rang de regat independent, și modificările următoare: Constituirea curților judecătorești, în vreme de pace ele vor putea judeca numai pe militarii din serviciul activ pentru infracțiuni cu caracter militar.

Autorizațiunea dată regelui de a încheia cu statele străine tratate cari nu pot fi supuse aprobării Sobraniei, dacă interesele țării o cer, cu excepție de tratatele de comerț sau cari ating drepturile individuale ale cetățenilor; reducerea mandatului camerei la 4 ani în loc de 5; mărirea sesiunii anuale la 4 luni în loc de 2; crearea subsecretarilor de stat; dreptul de a numi un ministru fără portofoliu; proiectul prevede ca succesiunea la tron are loc în linie descendentă bărbătească a regelui Ferdinand de Saxa Coburg-Gotha. Se prevăd deasemenea un număr oare-care de mici modificări.

Doliul republicanilor spanioli. D păcum se anunță din Madrid, președintele partidului republican, loachim Costa a murit.

În timpul boalei regele Alfonz s'a interesat de atâtea ori despre starea bolnavului, primind zilnic buletinul medical. Cariera și-a început-o acest tribun al poporului, îndată după războiul american, când înființă partidul al cărui șef a rămas până la moarte. Partidul a prins majoritatea mai târziu în capitală, unde chiar și majoritatea consiliului comunal este republicană.

Costa deputatul Madridului nu lua parte la ședințele Camerei, având principiul că munca extra-parlamentară aduce mai mult folos binelui public. A suferit o puternică lovitură prin ruperea partidului republican, organizându-se separat fracțiunea condusă de Leroux.

După o activitate bogată în agitații Costa s'a retras în anii din urmă de pe arena luptelor politice, consacându-și timpul științelor. A scris mai multe studii dintre care se remarcă: istoria vechei culturi spaniole și colectivizmul agrar spaniol.

In atenția binevoitoare a onoratelor dame.

Înainte de a cumpăra capoturi, talii, costume sau rochii vă rog cercetați în inte-

res propriu noua prăvălie de confecțiuni pentru dame a lui

KATONA IMRE
din Arad, piața Libertății, (casa Münz)

unde se află lucruri foarte ieftene în mare asortiment și la ultima modă.

Comandele se primesc și execută în atelierul propriu.
Vă rog să priviți vitrinele magazinului.

▼▼▼	ANUNȚURILE	▼▼▼
se primesc cu prețuri moderate la administr. »Tribuna«.		

INFORMATIUNI.

A R A D. 11 Februarie n. 1911.

— Balul din Făgăraș și «ciardaș»-ul.

Zilele trecute am publicat un raport sumar despre balul aranjat de „Crucea Roșie” în Făgăraș, bal la care au luat parte și o seamă de intelectuali români din localitate și din împrejurime. Primim acum două rapoarte lungi, pline de personalități acute și de învinuiri, în special la adresa d-lor Borzea protopop și Dr. Șenchea avocat. Ni-se spune că în preajma balului fruntașii din Făgăraș s'au întrunit la o consfătuire pentru a fixa o atitudine obligatoare pentru toți Români față cu balul din chestiune. S'a impus tuturor să nu participe. Cu toate acestea dd. Borzea, Șenchea, câțiva preoți și învățători și notarii români au luat parte totuși dimpreună cu familiile lor. Ba unii dintre ei, între cari și *părintele Literat din Luța, au jucat și urgisitul csárdás*. Balul a fost patronat de comitele suprem Széll, faimosul dușman al Românilor făgărășeni.

Când am publicat raportul amintit nu știam nimic din toate astea. Bine înțeles că desaprabăm atitudinea d-lor Borzea, Șenchea (membru al comitetului central al partidului nostru!) și a tuturor celor care nu s'au supus hotărârii aduse de majoritate. În deosebi ne doare de purtarea de urită inconștientă a părintelui Literat, căruia să-i fie rușine, căci ce-am putea să-i mai zicem.

Fioroasele acte de sălbăticie dela Mărgineni și Galați, speram să le înspire tuturor Românilor din Făgăraș sentimente mai bune românești, durere însă, lașitatea prea ne-a atrofiat conștiința decât să ne putem cuminti din pilda minunată ce ne-au dat-o, bine de curând, *tărani din Galați*, în suflitele cărora buruiana asta ticăloasă n'a putut încolți niciodată...

Nu ne pretăm însă la publicarea în întregime a rapoartelor ce-am primit, după ce n'am mai putea folosi nimic cu ele, ci numai otrăvi și mai mult hărțuiele urâte din acest nenorocit ținut românesc. Dorim apoi, cum am mai spus, să nu sporim spectacolele dureroase încă cu unul.

— **Autor dramatic român.** Din Oradea-mare ni-se scrie: Aseară s'a reprezentat în teatrul unguresc de aici drama „*Magdolna*” de Dr. *Pelle János*, odinioară român. Succesul dramei a fost — zero. Reclama ce s'a făcut dramei a fost inspirată de sentimente patriotice: autorul dramei era doar un transfug...

Chiar și presa ungurească care-i făcuse atâta reclamă e nevoită să recunoască că drama e o lucrare absolut primitivă.

Talentul, adevăratul talent se poate valida și la noi Români și n'are nevoie de reclama patriotică câștigată cu prețul unei urite dezertări naționale...

— **Tabloul lui Rembrandt »Rondul de noapte.** Se anunță din *Amsterdam*: Ieri s'a deschis în fața tribunalului de aici, procesul *Siegrist*, care precum se știe, măhnit că a fost dat afară din slujba de bucătar ce o avea la marina Statului, pentru a se răzbuna,

a atentat cu un cuțit asupra celebrei și glorioasei pânze alui Rembrandt „Rondul de Noapte” care se află în Ryksmuseum. Tribunalul l-a condamnat pe bucătar la 1 an închisoare.

Fapta descreieratului bucătar, care a mutilat și era să distrugă una dintre cele mai pure glorii ale rasei umane a stârnit o profundă indignare nu numai în liniștitul Amsterdam, ci în toată lumea cultă.

Ce reprezintă celebrul tabloul al lui Rembrandt «Rondul de Noapte»?

Rembrandt l-a pictat în 1642. Tabloul reprezintă miliția civică, care trece în cortegiu pentru a lua în primire paza nopții (Nacht Wacht), rondul de noapte.

Iată cum redă cuprinsul acestui tablou Gustave Geffroy în volumul său despre Olanda din seria «Muzeele Europei».

»Trupa este tumultuoasă și veselă. E momentul în care se adună gârșile. Toboșarul bate toba. Drapelul s'a desfășurat. Căpitanul și locotenentul înaintază cei dinmăi. Căpitanul înveșmântat în negru, cu corelta albă și șarfa roșie, vorbește, mergând, cu locotenentul, înveșmântat în galben, sau mai bine zis în aur, cu partea superioară a pieptului strinsă într'un pieptar de oțel. Căpitanul ține un baston, locotenentul poartă halebardă. Ceeace este inexplicabil este altura acestui corpulent om negru și acestui omuleț în aur. În jurul lor nu e disordine cum s'a zis, ci aranjarea în marș care se ordonează. Nu avem în fața noastră soldați disciplinați, ci o campanie burgheză, oameni liberi, oândri de acțiunea lor. Viața mândră a Olandei liberate se exprimă în mod puternic în aceasta adunare în care fiziomiile sânt treze și conștente: omul negru la dreapta care vorbește cu toboșarul, tinărul spirital cu păria mare, cele trei fiziomiile care îl încojoară, soldatul roșu care își încarcă pușca. Nu e numai atât, ci poezia lui Rembrandt iluminează din nou opera lui, acea fetiță reșcată, cu rochia aurie, care poartă la cingătoare premiele dela tir o punguță și un cocoș alb, care trece cu sprintească prin grupul întreg ca un spindul. Prin aceasta fetiță, prin locotenentul aurit, prin toate chipurile luminate, prin toți acești oameni mișcați de aceeași rațiune isbucnește adevărul vieții, pătrunderea profundă alui Rembrandt Lumina pe care soarele o răspândește oblic pe scenă, care proiectează umbra mâinei căpitanului pe tunica locotenentului face să strălucească că forța de expresiune pe toate aceste figuri».

— **Lămurire.** Din B.-Huedin ni-se scrie: În nr. 5 al foii „Tribuna” s'a publicat un raport sub titlul „Străduințe de înaintare”, despre decurgerea petrecerii ce s'a aranjat în 2 Ianuarie st. v., în localul nou al institutului „Vlădeasa” din Huedin.

Aș avea multe de reflectat la zisele dlui corespondent, dar n'o fac din simplul motiv că este vorba de ceva trecut. Totuși pentru a nu lăsa ponegriță reputația celor atinși, aslu de bine a declara că lucrul cu totul altcum stă de cum îl descrie raportorul.

De când cu mișcările culturale și sociale ale Asociațiunii, pornite într'un mod mai intens, a început să adie și pe plaiurile noastre amorțite, un zefir de înviore și închegare socială. La inițiativa comitetului desp. Hida-Huedin, se aranjează în numele Asociațiunii serate literare, conferențe populare și petreceri împreunate cu producțiuni. Sub titlul acesta din urmă s'a aranjat și petrecerea din chestiune, a cărei reușită raportorul nu știu din ce considerații o bagatelizează. Lucru cu atât mai dureros că este vorba de o mișcare spre binele nostru.

În treacă amintesc că dl corespondent s'a oprit la unul dintre bărbații cei mai de frunte din ținuturile noastre, domnul Ioan Pop, protopop în Morlaca, care totdeauna s'a străduit să contribuie cu un mărgăritar la cununa ce și-o pregătește cărturărimea noastră prin jertfa adusă pe altarul culturii. Pe dânsul îl acuză că întreagă producțiunea sa „Adevărul” a fost o „superficialitate”. „Adevărul”, după cât recunoaște și dl raportor, se bazează pe principii religioase, drept aceea nu pot înțelege, cum poate un om de specialitate să fie „superficial”?

Eu numai aceasta am voit s'o relev. Iar

întru cât ar avea dreptate dl raportor, l'as publicul competent de a-l judeca.

Eu.

— **Logodnă și răscumpărare de anunțare.** Dl Pavel Jumanca învățător în Caransebeș s'a logodit cu dsoara Aurora Ștefăniță din Var. Drept răscumpărare a anunțurilor de logodnă a trimis la adresa președintelui comitetului din Caransebeș al „Reuniunii proprietarilor de vite din Orăștie” suma de 10 coroane pentru înființarea unei biblioteci populare. Dumnezeu să le dăruiască viață fericită!

Mulțămindu-vă înainte pentru bunăvoință, rămân: Caransebeș, 10 Faur n. 1911. Cu deosebită stimă: *Ioan Lăzdroi*, președintele comitetului din Caransebeș.

— **Zi onomastică — rară.** »Uninea» din America scrie:

În Wooster, O trăiește un anume John B. France, om în etate de 95 de ani. Om cu tactică încă de tinăr, Mr. France a durmit într'un singur pat din anul 1840 și într'o singură odăie din anul 1850, și niciodată n'a durmit mai mult sau mai puțin ca 9 oare.

Mai ciudat e, că bătrânul, care are cum am spus la răvaș 95 de primăveri, și a serbat ziua nașterii numai de 23 de ori, făcând economie de rest.

Pricina e, că bătrânul s'a născut într'o zi, pe care o poți întâlni numai la patru ani odată și anume la 29 Februarie, se înțelege deci, că trei ani deardăunul Februarie are numai 28 zile, iar al patrulea an are 29 zile, astfel că serbarea zilei nașterii pentru France, era la ordinul calendarului.

Bătrânul e încă sănătos și speră să ajungă sută de ani, dacă nu și mai și...

— **Budapesta.** Ziaristul englez *George Adams* a publicat un articol în ziarul „*Dail Mail*” din Londra, despre orașul Budapesta. Spune că Budapesta este cel mai frumos și mai viad oraș din lume, întrecând prin calitatea a două chiar și Parisul. E patria spelunzelor de jo urii hazarde, unde se pierd averi, și se ruinează familii întregi. Se poate zice, că *întreg orașul e o singură speluncă*. Nicăiri nu sânt atâtea cafenele și cluburi ca în Budapesta. Cafenelele sânt cele mai frumoase din lume, iar ce privește aranjamentul și comoditatea cluburilor, rămân îndărât Londra și Parisul. Sânt cafenele și cluburi cari aduc zilnic un venit curat de 1000 cor., iar altele funcționează cu un buget anual de o jumătate milion. Cel mai periculos joc, cu cele mai multe jertfe este bacaratul, care a scos din folosință vechul joc național ferbli. În aceste spelunci nu țese cere alt lucru la intrare decât bani. Prin ei poți intra ușor Urmările îndepărtate ale jocului sânt: sinucideri delapidări, internări la sanatoare. Urmări zilnice: inflirirea uzurei, ajungerea la sapa de lemn a familiilor și laxarea legăturilor familiare. Frumoa-ă iconă a Budapestei!

— **Faptă și răsplată.** În suburbiul Saint-Denis din Paris o muncitoare a căzut într'un canal deschis, și mirele ei a sărit după ea s'o scape. Nici unul nu știa însă înota și era gata să dea la fund când un pierdevară ce era de față a sărit și el în canal și i-a scăpat pe amândoi. Când au eșit din apă un sergent a venit să ia numele salvatorului, pentru că să știe cui să trimită eventuala recompensă. Acesta însă a rupt-o la fugă și sergentul după el. După puțină alergătură l'a și prins și atunci a constatat că e un vagabond osândit la doi ani temniță, dar necunoscându-i domiciliul, nu l'au putut până acum închide. Sergentul folosindu-se de prilej, l'a înfășcat de guler și l'a dus la secție.

— **Din grozăviile teroriștilor.** Un comisar de poliție din Varșovia plecase de acasă reclamat de oficiu pentru mai multe zile. Nevesta a primit nu după multă vreme o ladă și desfăcând-o, a aflat capul bărbatului său învăluit într'o pânză cerată. Se vede că nenorocitul a căzut victima teroriștilor cari punând mâna pe el s'au răzbunat îngrozitor.

Bilanțul expoziției din Bruxella. Zilele aceste s'a făcut bilanțul expoziției din Bruxella, din care se poate constata un deficit de 1.446,000 franci, Suma eceasta va

DAJKOVITS E.

Atelier de fotografii artistice,
— — de primul rang. — —
ORADEA-MARE, Palatul Sas.

Fotografii și portrete, reproducții după
fotografii vechi și noi în mărime naturală,
expuneri de obiective speciale pentru interior,
acatice, și lucrări în aquarel și olei artistic executate.
Atelierul se află exclusiv numai în Palatul Sas

crește dacă tribunalul va judeca pe acționarii expoziției și la despăgubiri. Până acum acționarii au plătit despăgubiri în suma de 1 milion.

Nenorocirea unui vânător de elefanți. Din Bruxelles vine știrea: Zilele acestea a murit într'un spital din Africa Coquelin, cel mai temut vânător de elefanți. În cursul nenorocirilor sale vânătorii a omorât o sută șapte elefanți, dar ultima victimă, împușcată cu prilejul unei vânători în Congo, i-a fost fată.

Elefantul care-i venise în bătaia puștii se apropiase prea tare și neputându-l răpune cu cel dintâi glonte, a mai avut atâta vreme ca să ia în tromba pe nenorocitul vânător și aruncându-l la pământ l-a căleat în picioare. Până au sosit ajutoare să-l scape vânătorul era o masă diformă de carne și oase.

A fost transportat la o fermă din apropiere, dar a murit în curând în mijlocul celor mai îngrozitoare chinuri.

Cauzele cancerului. Ministrul de agricultură a Uniunii americane într'un ziar din New-York publică un comunicat oficial, cu senzațională știre că cancerul ar fi de origină vegetală. S'a semnalat anume în America un fel de boală a plantelor, care roade scoarța de pe arbori și într'o scorbură de acestea provocată de eroziune se cuibăresc tot felul de boli contaminante vegetale, cari se propagă prin microbi și s'a constatat că e un fel de variațiune a cau erului. După comunicatul ministrului de agricultură, acesta ar fi identic cu cancerul oamenilor, cari se prea poate să se contamineze dela plante.

Trei orbi și un transport de șampanie. Pe vaporul englez „Hero” care plecase din Dünkirchen alaltăieri, aproape de Hull a izbucnit un incendiu între bord și o dușumea dublă unde era înmagazinat un transport de șampanie de cincizeci de lăzi. Vaporul era pentru călători și pentru a împiedeca panica ce ar fi putut erupe între aceștia, căpitanul a inclis repede usa care conducea în acest spațiu, nădărdindu-se că focul se va stinge dela sine, izolindu-l de aer. Focul s'a și stins, iar după ce au ajuns la Hull au examinat locul unde izbucnise focul. Le-a fost însă mare mirarea când au găsit între dușumele trei oameni asficiați. După haine s'a constatat a fi orbi dela azilul din Dünkirchen cari reușindu-se aici, au încercat să fugă. Intre dușumele s'au pus pe chef și desfundând o ladă cu sticle a băut de prădăd. Se vede că în toată beției cineva a aruncat o țigară aprinsă și aci a izbucnit focul. Valurile de lână și mătase cari se aflau între dușumele erau ude de să le storci. Bieți oamenii s'au apucat să stingă focul cu șampanie.

Trăsura de gală a regelui englez. Din Londra se anunță că o mare fabrică de trăsuri din Westend a fost consumată de flacări. Pagubele sunt foarte mari și pe lângă aceasta a ars aci și automobilul și trăsura de încoronare a regelui Angliei. Aceasta trăsura era o comoară de artă și antichitate. De două sute de ani toți regii englezi cu ea mergeau la încoronare.

Mari scandaluri în America. Din New-York se anunță, că tribunalul superior de acolo va începe pertractarea celor 200 de procese, intentate advocaților cartelați, cari se ocupau în deosebi cu procesele de divorț. Anume mai mulți advocați făcând cartel pentru șantajarea clienților, au produs documente false, prin cari arătau clienților că procesul lor de divorț este definitiv terminat inducând astfel în eroare 200 partide. Afară de banii pierduți cei divorțați au ajuns în o încurcatură de drept privat, referitor la situația copiilor născuți din a doua căsătorie.

Interesul este mare față de acest proces monstru, care este chemat să stabilească și unele chestii de drept.

Moartea baronului Albert Rotschild. Căpetenia casei Rotschild din Viena a încetat azi 11 Februarie din viață în urma unui atac de apoplexie.

Moștenitorul unei averi enorme decedatul a jucat mare rol în afacerile financiare ale Monarhiei.

Moartea la ajuns pe când făcea baie.

Călătoriiile suveranilor. După o informație a ziarului Giornale d'Italia anul acesta mai mulți suverani vor cerceta Roma din prilejul jubileului unirii Regele Italiei va primi în palatul din Roma pe augustii oaspeți. Se dă ca pozitivă și știrea despre călătoria regelui Angliei, Sârbiei, Norvegiei, Bulgariei și a președintelui republicii franceze.

Noul sistem de a fabrica radu. Profesorul dr. Ottó Halin, dela institutul de chimie din Berlin, a inventat un nou mijloc de a fabrica radu, mult mai ieftin decât cel de până aci. În cursul experimentărilor sale a observat că arzând elementul *astorium*, acesta se transformă într'un nou ingredient chimic, numit *mesotorium*, care conține radu. Obținerea acestui preparat costă numai a treia parte din prețul radiului de până aci.

x Cap ușor! Nervi tari! Somn ușor! Dureri de piept și de gât nu avem, pentru că folosim „Fluidul Elsa” alui Feller, care face să înceteze durerile și slăbiciunea, vindecă și înviorază. O duzină franco 5 cor. Astuparea, boala de stomac, trănșii, etc. nu vor chinuți, dacă folosim purgativa de reborbora „Pilele Elsa” alui Feller. 6 cutii trimise francate 4 cor. Veritabile se pot comanda la Feller V. Jenő, farmacist, Stobica, Centrale Nr. 122 (comit. Zagreb).

x Atragem atențiunea cetitorilor nostri asupra înscatului de azi a băncii de asigurare „Transilvania”.

x Nou magazin de ceasornice și juvaere în strada Ion-Weitzer, edificiul școlii de fete. Serviciu prompt. Reparaturile ceasornicelor se efectuează pe lângă garanție. Cu deosebită stăruință solicităm sprijinul publicului, **Vogel Laszlo**, giuvaergiu și cișornicar în strada Ion-Weitzer.

Mișcare culturală și socială.

Teatru în Săliște. Reuniunea meseriașilor români din Săliște invită la reprezentația teatrală ce va avea loc la 25 Februarie n. în sala festivă a școlii din Săliște. Se vor juca „O șezătoare la țară”, teatru pentru copii de C. Lunca și „Pribegii”, comedie de Nestroy. După producție — danț. Inceputul la orele 7 și jumătate seara.

ECONOMIE.

Prelegere economică în Turda. La invitarea despărțământului Turda al „Asociațiunii”, dl Vasile C. Osvadă director de bancă din Hunedoara va ține Sâmbătă în 18 Febr. n. la ora 1 p. m. în sala din etaj a hotelului „Elisabeta” din Turda o prelegere populară despre însemnătatea și folosul tovărășiilor și în special despre însoțirile pentru asigurarea vitelor. Domnii preoți și învățători din împrejurimea Turzii sunt rugați să se prezinte în număr complet la această folositoare prelegere și să aducă cu sine din fiecare sat barem 3—4 țărani mai deștepti. — Comitetul despărțământului Turda al „Asociațiunii”.

Filiala «Luminei» la Turda. Banca «Lumina» din Sibiu, a înființat în Turda o nouă sucursală. Improtocolarea se va face zilele aceste. Conducător și casar provizor este protopresbiterul, dl Jovian Mureșan, iar iuristconsult dl Dr. Valer Moldovan.

Târgul de cereale din Arad.

Arad, 11 Februarie.

Vremea aceasta aspră nu e favorabilă pentru munca agricolă. Acum ar trebui să se înceapă deja aratul de primăvară, dar dacă frigul va ține, munca nu se va putea începe decât întârziat.

Ieri s'a vândut în piață:

400 mm. grâu	11.00—11.10
400 mm. porumb	5.00—5.10
Ovăs	0.00—7.60
Săcară	0.00—7.30
Orz	7.30—7.50

Prețurile pro 50 kilograme, în coroane.

Posta Redacției.

Băița. Regretăm că nu putem publica invitațiile trimise, fiind că este din tipografie străină.

P. Precum ați văzut am scris și noi cam aceleași lucruri. Mulțumim pentru interesul ce ni-l porți.

B. M. Adresa e: București (Calea Victoriei 118). Prețul 10 lei pe an. Apare odată pe săptămână.

Eu. Lista celor cari au contribuit lipsește din scrisoarea trimisă.

Posta Administrației.

Victor Faur, Cil. Am primit 20 cor. în abonament și anume 14 cor. pe sem. II 1910 și 6 cor. pe 1911.

Petru Petringenariu, Zlatna. Am primit 4 cor. abonament până la 1 Aprilie 1911.

Redactor responsabil: Iulia Giurgiu.

„Tribuna” Institut tipografic. Nichia și coș

MOBILE

bune și ieftine

se află în renumita fabrică din

Oradea-mare-Nagyvárad

Kossuth (Sas)-utca 7. alui

Reisz Miksa

Cele mai bune

oroloage de turn

le pregătește:

Nádlér A.

urmașul lui Leutwyler F. E.

Budapesta, VII,

Strada Práter Nr. 9.

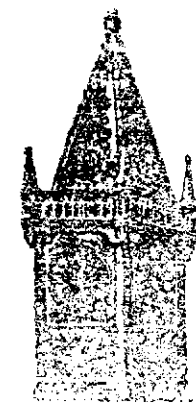
- Execută și invențiuni. -

Preț-curent și prospect

— la dorință gratis. —

Acei cari se vor provoca la ziarul Tribuna primesc favor.

- Fondat în anul 1891. -

Credit pe ipotecă, pe cambiu

și pentru oficialități

mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 276.

„PĂSTORUL“ institut de credit și econ. societate pe acții în Timișoara-Fabric.

ACTIVA.

CONTUL BILANȚ PE 1910.

PASIVA.

Casa — — — — —	16.361 13		Capital de acții din emisiunea I — —	160.000—	
Bon în Giro-Conto la banca austro-ung.	2.680 73	19.041 86	» » » » » » » » » » II făcută în		
Bon la alte bănci — — — — —		4.195 90	decursul anului — — — — —	140.000—	300.000 —
Cambii — — — — —	592.245 71		Fond de rezervă general — — — — —		22.036 37
Cambii cu acoperire ipotecară — — — — —	494 507—	1.086.752 71	Fond de penziuni — — — — —		1.000 —
Imprumuturi ipotecare — — — — —		300.000 —	Fond pentru susținerea casei institutului		574 97
Lombard — — — — —		7.006 —	Depuneri — — — — —		576.367 54
Efecte: 30.000 cor. uom. scrisuri fonciare cu 4 $\frac{1}{2}$ %			Reescont — — — — —		285.000 —
«Temesvári Első tkptár» á cor. 98 75 cor. 29.625—			Imprumuturi ipotecare cedate		300.000 —
5 bucăți acții «Temesvári Lloyd társulat» á 200 cor.			Sarcina casei institutului		13 529 26
1000 cor.			Creditori — — — — —		9.613 —
6 bucăți acții «Ústřední banka ceských spořitelen»			Poziii tranzitoare — — — — —		5.453 36
Praga, á 400 cor. 2.400 cor.			Interese tranzitoare anticipate		18.723 —
10 buc. acții «Ústřední banka ucastinný spolok», Bu-			Profit curat — — — — —		23.322 52
dapesta á 200 cor. 2.000 cor.					
5 bucăți acții «Magyarpénzüntézték közp. hitelbank					
r.t. Budapesta á 1.000 cor. 5.000 cor.					
10 bucăți acții «Lumina» institut de credit și econ.		42.025 —			
in Sibiu á 200 cor. 2.000 cor.					
Casa institutului — — — — —	46.538 70				
Realități — — — — —	27.406 38	73.945 08			
Mobilier — — — — —	2 373 72				
10% amortizare — — — — —	237 72	2.136 —			
Debitori — — — — —		13.944 98			
Interese tranzitoare: restante — — — — —	1.821 07				
de reescont — — — — —	2.364 70				
dela imprumuturi ipotecare cedate — — — — —	2.386 72	6 572 49			
		1 555 620 02			1 555 620 02

DEBIT.

CONTUL PERDERE ȘI PROFIT PE 1910.

CREDIT.

Interese după depuneri — — — — —	27.031 03		Interese dela cambii — — — — —		43.279 23
» » » » » » » » » » reescont — — — — —	22.038 10		» » » » » » » » » » cu acoperire ipotecară — — — — —		33.449 35
» » » » » » » » » » imprumuturi ipotecare cedate — — — — —	9.111 48		» » » » » » » » » » imprumuturi ipotecare — — — — —		19.896 17
Interese după imprumuturi pe amortizare — — — — —	804 62		» » » » » » » » » » lombard — — — — —		512 10
Interese după capitalul din emisia II-a — — — — —	3.156 53		» » » » » » » » » » cont-curent — — — — —		626 16
Salare — — — — —	6 180 —		Venitele casei institutului și ale realităților		3 865 52
Bani de cvarie — — — — —	1.365 —		Proviziuni și alte venituri — — — — —		11 291 67
Spese de cancelarie — — — — —	2.645 27				
Porto — — — — —	496 74				
Chirie — — — — —	1.120 —				
Premii de asigurare — — — — —	616 99				
Maree de prezență — — — — —	1.152 —				
Contribuțiuni — — — — —	5.330 93				
10% Dare după Interese-Depuneri — — — — —	2.703 10				
Competințe de timbru — — — — —	115 20				
Pretențiuni descrise — — — — —	5.486 97				
Amortizare din mobilier — — — — —	237 72				
Profit curat — — — — —	23.322 52				
		112 920 20			112 920 20

Timișoara-Fabric, la 31 Decembre 1910.

Dr. Patici m. p., director executiv.

P. Minișan m. p., prim-contabil.

DIRECȚIUNEA:

Rotariu m. p. Dr. Mezin m. p. N. Micluția m. p. Plavoșin m. p. Czarau m. p. Toader m. p.

Subscrisul comitet de reviziă am examinat contul prezent al bilanțului, precum și cel al perderilor și profitului și confrun-

tându-le cu registrele principale și auxiliare, purtate în bună regulă, le-am aflat în consonanță și exacte.

Dr. Roman Rudnean m. p. preș Dimitrie Adam m. p. Eremie Mezin m. p. Ioan Ursulescu m. p. Avram Blașiu m. p.

Imprumuturi cu amortizație
și imprumuturi pentru func-
ționar, vinderea și cumpărarea
de moșii și parcelarea lor o
mijlocește mai avantajoasă:

Biroul de Intermedare:

Vig Lajos

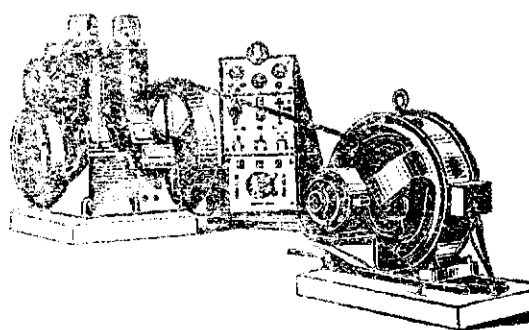
Arad, Piața Arpád Nr. 5.

Telefon Nr. 671.

UZINĂ ASORTATĂ CU

INSTALAȚII ELECTRICE COMPLETE

Pentru mori, fabrici, ferme, etc.

Motoare de olei brut SWIDERSKI.

Motoare de München ptru benzină, gaz și gaz condensat.

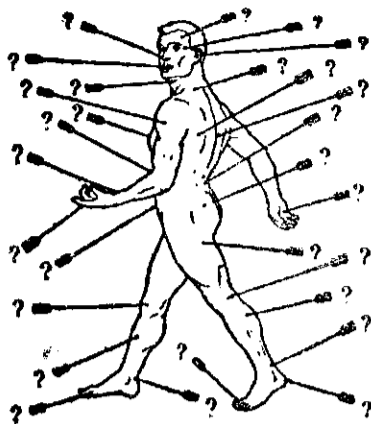
Mașini electrice M. S. W.

Pompă centrifugale și turbine.

Auspiciile inginerilor și preliminarele de spese le pune bucuros la dispoziție.

ELEKTRAsoc. pe acții pentru edificarea uzinelor electrice
Budapest, VI., Gyár-u. 11/L. Telefon 84—64.

AI DURERI?

I. După cât știu Elsa fluidul lui Feller alină durerile, le vindecă și alungă slăbirea, vindecă re-
pede și sigur reuma, boala de nervi, junghieri,
dureri, influență, rsceli, durere de cap, dinti și
de șale, căreții dureri de ochi, migrenă și
alte dureri care nu sunt amintite aici. Fluidul
Elsa al lui Feller are efect neîntrecut la răgu-
șeala, guturai, dureri pe pi pt și vât, și a orga-
nelor respirato-ii și a tuturor boalelor contracte
cîn răceala. E veritabil numai dacă fiecare sticlă
poartă numele lui FELLER. 12 sticle mici sau
6 duble ori 2 speciale costa franco 5 cor.

II. Mai aducem spoi la cunoștință că mi de oa-
meni folosesc cu rezultat admirabil h purle Elsa-
Reb rbara contra perturbării or stomacale, scâr-
curilor, lipsii de apetit, arsuri de rncih, noat,
ind-spozite, bizare, lipsă de scaun, dureri de
cecum și alte perturbării a organelor de misture.
6 cuti 4 cor. Să ne jăzim însă de imitații și să
facem comenzi la set pe ad esa

Eugen V. Feller, farmacist în Stubica
Centrala 122 (cott. Agram).

Învățăcel.

Să primește în prăvălia mea de manu-
factură și mărfuri curente, un băiat care a
absolvat 1—2 clase gimnaziale sau asemenea
școli. Pe lângă limba română să recere cu-
noștința unei limbi a Patriei. A se adresa:
August Stupariu, Balázsfalva.

STAMM EDE succesor RESCH FERENCZ,

atelier de mașini de cusut și biciclete
în TEMESVAR, strada Merczi 4.

Ave magazin
de mașini de
cusut PFAFF
de toată mă-
mea și ca pre-
putie moderate.
Mare asortiment
de Goarne.
Prețurile se pot
solv și în rate.

Cele mai noi Patefoane,
fără schimbarea acului pe
lângă prețuri coavenabile.

Telefon nr. 459.

Preț-curent la dorință trimite gratuit

ANUNȚ.

La proprietarul Ioan Popescu în
Magyarád se află de vânzare în
cvant mare și mic:

vin vechiu și nou
de Măderat.

Birou de informații!!

Cunoscând multe lipsuri ale publicu-
lui românesc din provincă, m'am ho-
tărit să deschid în Budapesta un

Birou de informații și Agenție românească.

Orice informație relativ la petițiile în-
aintate la ministerii și la alte foruri, orice
informații comerciale și în general în
orice cauză dau în restimp de 2—3
zile, ori-și-cui resolvând toate chestiile
în modul cel mai cinstit. Urgitez rezol-
virea petițiilor. Vorbesc în persoană cu
referentul cauzei și rog rezolvire favo-
rabilă. Fac totfelul de mijlociri comer-
ciale și comande. Prețuri moderate,
serviciu prompt, informații detaliate.

La aviz aștept la gară.

L. OLARIU, Budapest, Lajos-u. 141. III/19.

Fabricație specială de

MOBILE DIN PIELE

ENGLEZEASCĂ.

Se corează mobile vechi din piele

La cerere tri-
mite preț-
curent gratuit:

Szücs A.
tapețier
Budapest,
VII., Károly-
kőrut 5/c.

CAFEA și TEA

Extras din catalogul lui Kotány János:

Cafea brută:

Jamaica 1/2 Chgr.	Cor. 150
Portorico 1/2	170
Cuba 1/2	170
lava aur 1/2	170

Cafea prăjită:

(In prăjitura electrică proprie).

Calitate bună 1/2 Chgr.	Cor. 170
fină 1/2	2—
Mixtură foarte fină (Cuba, Aur, Me- nado, Moco) 1/2 Chgr.	Cor. 240

Tea:

Rămășițe de tea 1/2 Chgr.	Cor. 250
Tea de Congo 1/2 Chgr.	3—
Mixtură pentru familie 1/2 Chgr.	5—
Tea imperială foarte fină 1/2 Chgr.	6—
Tea Ceylon foarte aromatică 1/2	6—
Mixtură excelentă de prăjuri pentru tea 1/2	Cor. —75

Rum:

1 litru rum pentru tea de familie	Cor. 170
1 fin de Brazilia	220
1 sticlă 7/10 rum fin de Jamaica	330

Renumitul ardeiu Kotány se vinde în
cutii originale.

KOTÁNYI JÁNOS

mare comerciant de cafea și tea.
(Seghedin, Budapesta, Viena, Döbling, Ber-
lin, Abazia.)

ARAD.

József főherceg ut Nr. 3, în edificiul băncii
Arad Csanád Takarékpénztár.

Numărul telefonului 809.

„IANER“ cremă neunsuroasă.

Cel mai nou pro-
duct igienic pentru
curățirea părului și
înfrumțetarea lui.
Înlătură petele gal-
bine, bucele prici-
nute de infierbân-
țeli, sgrăbunțe și alte
necurățenii de piele.

Crema aceasta ziua
se poate folosi mult
mai cu succes.
1 teglă 1 coroană.

„Ianer“ pudră. E non plus ultra pudrei. Bună a
baturi, saloane și de zilnic folos,
care acoperă încrețurile și e cu totul nesticucioasă în
culorile: roză, albă și cremă 1 cutie 1 coroană.

„Ianer“ săpun 1 bucată 60 fileri.

„Ianer“ pastă pentru dinți 1 doză, 1 cor.

„Ianer“ apă pentru gură Bună pentru dinții
scorburoși și gâ-
geii burețoși, contra mirosului greu de gura. 1 sticlă
cor. 160 jumătate sticlă, 80 fileri.

„Ianer“ esență pentru păr Excelentă pentru
înălțarea și
reței și contra căderii părului 1 sticlă, 1 cor. 30 fileri

„Ianer“ pomadă pentru creșterea părului. 1 te-
glă 4 coroane.

„Ianer“ vâpseală pentru păr Pentru a colora în
negru, brunet or
în blond părul sur și cărunț. Nerenșia colorării e excelentă
La comanda să se noteze că părul în-ărunțit în ce col are
să se vâpsească (negru brunet). Un carton 4 coroane

„I a n e r“ apă care face părul blond
Pentru a vâpsi în timp scurt, în băl, aurul, părul blond,
roșu, chiar și brunet ori negru 1 sticlă 4 cor.

Discretă și zilnică e-pediție cu poșta. — Telefon 476.

Pentru încorjurarea co-trafacerilor numai „Preparatele
lui Rudolf Ianer“ ieșite din farmacia sa ca valoare și se
pot căpăta la

Farmacia „Maria ajutătoare“ a lui Rudolf
Ianer, Temesvár, Gyárváros Fő-ut 70.

Horváth István

fabricant de instru-
mente muzicale în
Budapesta, Rákoczi-ut 51.

Recomandă pe lângă prețuri moderate

pianuri, cimbale, pia-
nine, violini, flaute,
harmonica, precum și
tot-felul de instrumente

muzicale. Prețul scoalei Kul-
fay pentru învățatul cimbalei 7 cor.
În în depozit piese românești pentru
cimbala. Catalog (ilustrat) de prețuri
la dorință se trimite gratis și franco

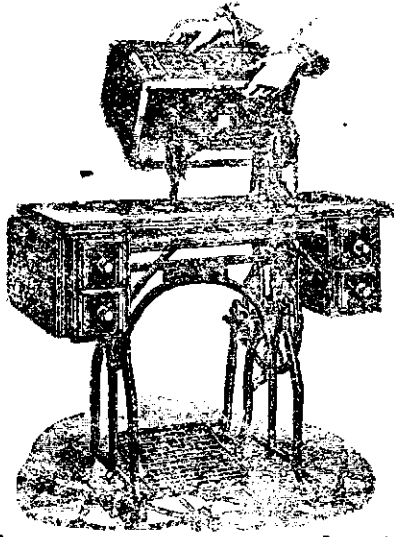
Dózsa János maeștru - cojocar în Nagyvárad, Zöldfa-passage Nr. 9.

Se recomandă ca maeștru perfect
în ra prepararea tuturor articlilor
aparținătoare acestei branșe precum:

gulere prepara-
tive, gulere bos,
manșoane (muff)
în executare mo-
derna și după cel
mai elegant gust.
Blane și tocure
de picioare, etc
Reparaturile se
execută prompt.

Cea mai veche prăvălie de mașini de cusut și biciclete din Ungaria-de-sud.

Distins în Timisoara la anul 1891 cu marea medalie de argint.
Fondat la 1846

Reinhold ZOLLER

măiestru meșter
FEHÉRTÉMPLO
Schillergasse 6
Magh. Burg

Iși recomandă on. public și

loc și provincie marele său atelier mehanic unde se repara tot felul de mașini de cusut și biciclete. Tine în depozit tot felul de gramofone și plăci.

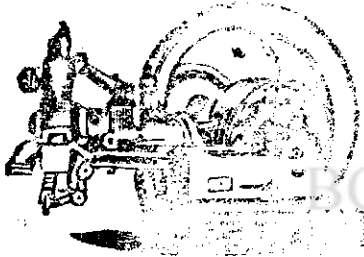
Tine în depozit cele mai bune biciclete noi, mașini de cusut și obișnute de casă și industrie, așa d. e. părți singurale de mașini și biciclete.

Prețuri moderate. Serviciu prompt

Fabrica de motoare A. G. din Drezda.

Cea mai veche și mai mare fabrică de motoare din Germania.

Expedează renumitele motoare și locomobile de benzin, ulei în brat, gaz și petrolu precum și motoare absorbitoare de gaze.

Noutăți neîntrecute.

— Generator absorbitor de gaze — UNIVERSAL.

Spesele de mănare și puterea de cai costă numai 1 fil. pe oră.

Reprezentat general:

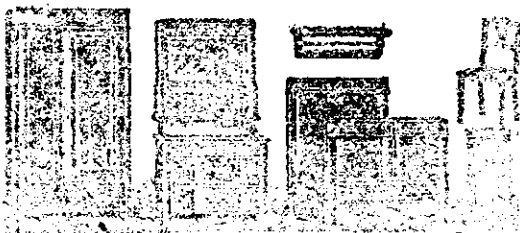
Ignác Gellért & Comp.

Budaosta, Teréz-körut 41. — Telefon 12-91.
Garanță deplină. — Condițiuni favorabile de plată.

Magazin de mobile

KUNSCH ANTAL.

tâmplar de edificii și mobile
NAGYENYED, Rozsa-utca.
(Vis-à-vis de casa comitatului.)

Primește orice lucrări de edificatii. Are în depozit aranjamente complete pentru odăi, lucrate în atelierul propriu în cel mai modern stil, dela cele mai bune până la cele mai bune, după planuri proprii sau la comandă. — Pentru lucrările mele primesc garanția cea mai extremă. **Mare asortiment de mobile de alamă și fier, deasemeni și fotolii.**

CANARINI!

Cele mai frumoase cântărețe moderne ce cântă zina și la lumină. Cântăreșă tină 4, 5 fl. de 1 an 5, 6, 8, 10 fl. Renunitele canarine Seifert și verzi dela 10 fl. în sus.

Onătoare 1, 2, 3 și 4 fl. după soia. Catalog de prețuri despre papagal, pasări transmarine mănușe și câini de soia se capătă înainte trimițând 20 fil. Pentru ajungerea comenzilor la loc în viață se garantează. — Comenzile se pot face la

DIÓSZEGHY és Társa,
Oradea-mare-Nagyvárad.

Cea mai mare prăvălie de animale din Ungaria.

Oltoiuri de struguri

exportate, garantând de sol via americană

netedă și cu rădăcini, precum și în diferite soluri recunoscute de trinitice asortiment bogat;

Kaküllómenti első szőlőoltvány-telep

proprietar: **Csappi Frigyes,**
Medgyes 16 sz. (Nagyküküllő megye).

— Poziții și cereți prețuri curente ilustrate! —

Din prețul curent se pot primi scrisori de recunoștință din toate părțile țării; și așa toți cei ce doresc să comande pot cere mai întâi informații dela persoanele cunoscute sau verbal ca și înscrie, despre încrederea ce o pot avea în firma de sus.

Nou! În Arad n'a mai existat încă! Nou!

În strada Forray (Palatul contelui Nádasy) s'a deschis deja o întreprindere americană electrică de —

Tălpuire repede

Prețurile:

Tălpuire și calcăie bărbătești numai C. 2 40

" " " femeiești " " 2 00

" " " pentru copii " " 1 60

Roagă binevoitorul sprijin

Szabolcsi Farkas.

OH! DOAMNE!

Mă nădușe afurisita de tuse.

În contra tusei, răgușelei și flegmei s'a dovedit de cel mai bun mijloc

Pastilele-Egger

care nu strică apetitul și au un gust excelent.

— Prețul unei cutii 1 20 cor. —

— O cutie de probă 50 fileri. —

Depozit principal la:

farmacia „**NADOR**” gyogytár
Budapest, VI., Váci-körut 17.

SĂ TRĂIASCĂ!

„Pastilele lui Egger” m'au vindecat îngrabă!

Nu mai sunt dureri de stomac!

A KAKUKFU KESERU
HASZNALATA

Mijlocul de casă patentat — IARBA CUCULUI AMARĂ după o folosință de câteva zile încează cu totul lipsa de apetit, vomarea, nervozitatea de stomac, diareea și orice durere de stomac —

Prețul unei sticle mici 80 fil., sticlă mare 2 cor.

Szentgályi Dániel, farmacist, Gödöllő.

Să vă păziți de imitații! Veritabile sunt numai când pe dop și pe acoperiș e patenta „elix fumar. off.”

Se vând

pelângă rate lunare

convenabile, fără orice uroare de preț.

— Numai prima calitate. —

Instrumente muzicale.

Arme

Articole de voiaj

Ochiane

Aparate de fotografiat

Rufe pentru bărbați

Covoare

Candelabre

Mobile de aramă

Obiecte din argint de China

Tablouri și statuete

Casse de bani

Opuri literare

Mașini de scris

Hectografe, la

Csiszár Viktor

Kolozsvár, Deák Ferenc-u. 20.

Succesorul lui Aufrecht și Goldshmidt.

Reprezentanța generală:

S. A. Elek & Comp.

Se poate capăta în Arad la farmaciile: Berger Cyula, Földes Kelemen, Hauer Lajos, Hajós Árpád, Krebsz Géza, Kárpáti János, Ring Lajos, Rozsnyay Máttyás, Vojték Kálmán și la drogeriile: Nestor Hanzu și Vojték és Weisz. — În Gyorok la farm.: Masznik Dániel. — M. Pécska: Adler Gy. Lajos. — Ó. Pécska: Ioan Rocsin. — Simánd: Csiky Lukács. — Sikszon: Fűredi Ede örök.

Carol Tartler

pălărier

Besztercze,
Str. Bantler 11.

Își recomandă bogatul depozit, asertat cu

tot-felul de pălării

tari, de păslă pentru bărbați și copii, precum și
cușme, stafii, șapei și berete

pentru bărbați și femei, dela cele mai ieftine până la cele
mai bune calități. — Apoi

pălării țărănești

care își păstrează culoarea sa originală pe lângă garanție.
Produse propriu aserți carora se atrage îndeosebit aten-
țiunea publicului provincial.

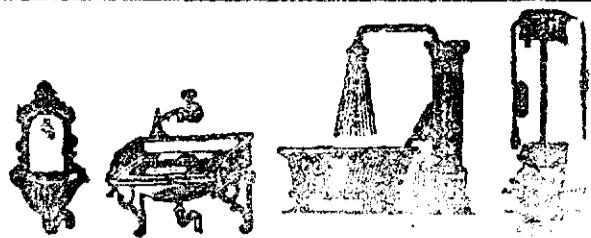
Se primesc tot-felul de reparaturi
precum și

văpsirea pălărilor vechi

din păslă ori paie pe lângă serviciu conștiințios.

Pentru buna calitate a pălărilor provăzute cu foto-
grafia mea proprie drept brevet primesc cea mai extremă
și sigură garanție dinmă de toată încrederea.

Apaducte.

Cei ce doresc apaducte ieftine să se adreseze la antepriza lui
Pichler Ignátz, Cluj, Szép-u. 1.

cunoscut atât în Budapesta cum și întreaga țară. Telefon Nr. 779.
— Primește pe lângă garanție orice lucrări din acest ram ca introducerea de
apaducte și canalizare trebuincioasă pentru casele, comune, spitale, casărmi
și școli. — Specialist în sonaj. — Primește pe lângă condiții avantajoase
ținerea în ordine și repararea caselor în cursul unui an. — Prospecte gratuit.
Se angajează pe anul întreg pentru ținerea în bună rindială a caselor și pen-
tra repararea bazinului closetului. Oferă aparatul pentru clătirea closetelor
— noui care nu reclamă spese și de fiecare bucată dă garanță de 3 ani. —

Renumita fabrică de automobile de motoare

THE CAMPBELL

— furnizează cele mai rezistente clădire —

motoare și de benzină,
locomobile olei brut,
gaz și
gaz condensat.

Cea mai sigură
mai ieftină și
regulată funcțio-
nare. — Prețuri

ieftin, condiții
cele mai avan-
tajose de plată
Garanție deplină

Agentura generală:

Victor Korányi, Budapesta, VI.,
Str. Franz Liszt No. 9.
64. Telefon 64.

Eugen Lieblich

fotograf

Sibiu—Nagyszeben—Hermanstadt
Erzsébet u. No 56 (casa proprie).

— Execută totfelul de icoane artistice —

Platinatipie, icoane simple, mici și până la
mărime naturală. Picturi renumite în

oleu în toată mărimea, după orice fotografie mică.

Fotografierea copiilor executată
modern, fotografiere în grup și familie, se știe, că

atelierul acesta în privința mărimii este primul.

Atelierul în timp de iarnă este încălzit, se poate

fotografia chiar și pe timp ploios.

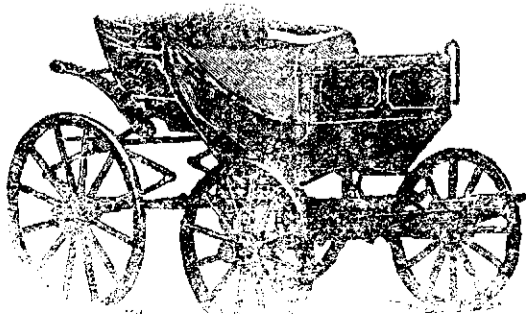
Prețuri moderate. Cu deslușiri servesc.

MAJOROS JÓZSEF

fabricant de trăsuri

Lugoș, Str. Andrei Nr. 5.

Magazin permanent
de trăsuri noi și
— prefăcute. —

Reparaturi și orice
lucrări din ramul
acesta se efectuează
repede și prompt.

Lucru bun, serviciu
solid și conștiințios

STEFAN SLADECK UN FABRICA DE MOBILE

VIRSET

Strada
Kodály No 44-46

: Cea mai renumită :
mare fabrică
de mobile
din sudul Ungariei
(Versecz).

Pregătește mobi-
lele cele mai mo-
derne și luxoase
cu prețuri foarte
— moderate. —

Mare depozit de plane
excelente, covoare, per-
dele, țesături foarte fine
— și mașini de cusut. —

Picăturile de stomac a lui B ády

provázut cu marca de scutire S. Maria de Mariacell pe cari p. porul le numește „Picături de Mariacell, pentru stomac”, de 30 de ani s'au intr-

bulat cu succes așa, ca sunt indispensabili pentru orice casă. — Picăturile acestea au efect neîntrecut la iregularități de stomac, contra stomacului sticac ardere de stomac, încoiere a scaunului, — circiori de cap și stomac; greață, amețeală, vomare, insomnie, colică, anemie, gălbănare, etc.

Se capătă în fiecare farmacie. — O sticlă mare Cor. 1.60, sticlă mică 90 fil. 6 sticl. Cor. 5.40, 3 sticle mari Cor. 4.80. — Pentru trimiterea înaltele a sumei trimite franci: —

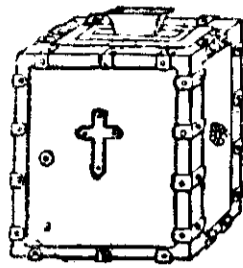
BRÁDY K. farmacie la „Regele Ungariei” în VIENA, — I. Fleislmarkt 2., Depot 5. —

FITI ATENȚII! la marca de scutire, care reprezintă pe Sta. Maria de Mariacell, la împachetarea roșie și la subscriere, care este copie chipului de pe iature și să respingeți orice imitație.

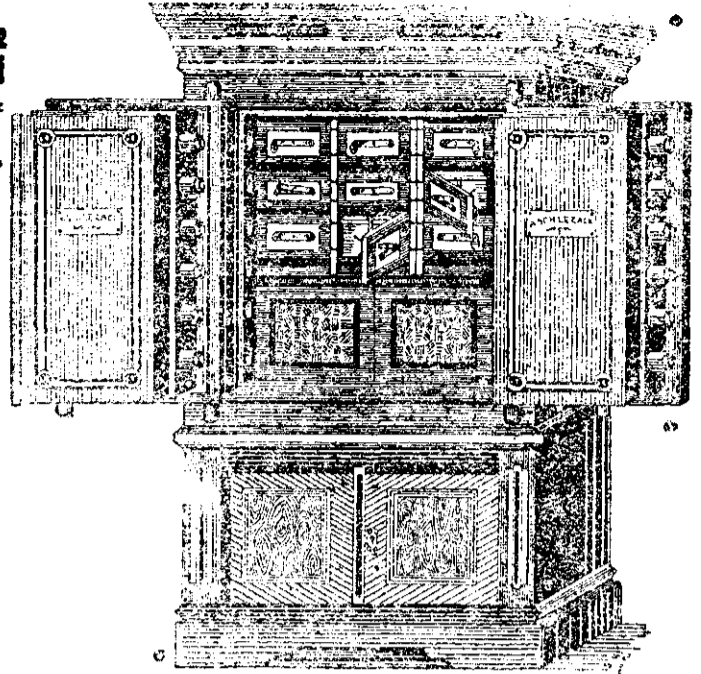
A. SCHLEZACK fabrică de casse pentru bani și tresoare în

Sibiu-Nagyszeben, Lederer-g. 2.

Fabrică casse cu sertare din scylolith și asbest incombustibile, recunoscut de cele mai bune. Sertare și casse panțate sigur din antogen și thermit, camere panțate, casse pentru acte, casele, prese pentru copiat, lacăte de siguranță, etc.

Referindu-vă la ziarul nostru vi-se trimite prețuri curente gratuit și porto fr. Fabricare din materialul cel mai bun.

KLINGE ANTAL

pictor bisericesc și de icoane sfinte în Nagyvárad, Szent János-u. 11.

Pregătește gratis tot felul de plăcări pentru iconostase și plafoane bisericești.

Ține în depozit cruci mari pentru drumuri de țară și dulcie.

Dipl. de onoare Lovrin 1902.

Medalia de aur Timișoara 1891.

SZUBOTHA SANDOR

pregătitor de odăjdii și ajutori bisericești.

Intensiat la 1888

Telefon pentru comit. și oraș 488.

Liferantul excel. Sale episcop Dessewffy din Cenad.

TIMIȘOARA-CETATE

În colțul străzii Lonovics și Jenő főherceg, vis-à-vis de hotelul «Hungaria».

Recomandă magazinul său bogat în atențunea binevoitoare atât a preoților cât și a acelor, cari voesc să cumpere pentru biserici capele, sau societăți de înmormântare

odăjdii, steagari, cruci, statue

— sau altfel de ajusturi bisericești —

tot astfel marele său asortiment pentru materiale

— necesare la formarea ajustărilor bisericești. —

Pentru liferările mele iau răspunderea.

— Servesc bucuros cu catalog ilustrat. —

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete!

E trist, — dar în realitate adevărat că în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucru trupești sunt atrofiate și cari în urma ușurității din tinerețe și prin deprinderi rele și-au sdruncinat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca acestel stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cineva care să dea tinerimei deslușiri binevoitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală — trebuie să fie cineva cărui a omenii să-și încredințeze fără teamă, fără sfială și cu încredere necazurile or secrete. Dar nu e în deajuns însă a destăinui aceste necazuri ori și cui, el trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiințos, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și etice a ajută și morburilor ce deja eventual există, atunci apoi va faceți existența boalelor secrete.

De o chemare atât de măreață și pentru acest scop e Institutul renumit în toată țara al Dr-ului PALOCZ, medic de spital, specialist, (Budapesta IV, Muz. um Körút 13. unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori cine (atât bărbații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale, unde sângele și sucru trupești ale bolnavului se curăță, nervii i-se întăresc, tot organismul fuses euberează de materiile de boală, că-nurii sufletuști i-se liniștesc

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. PALOCZ vindeca deja de ani de zile repede și radical cu metodel lui propriu de vindecare, chiar și cazurile cele mai negișe, ranele sfîșite boalele de țevă, bășică, nervi și șira spinării, începăturile de confuzie a minții, urmările orantel și ale sfîșitului, erecțiilor de spăimă, slăbirea puterii bărbatești (impotența), vătămurile, boalele de sânge, de piele și toate boalele organelor sexuale femelești. Pentru femei e sală de așteptare separată și oșire separată. În ceea ce privește cura, departarea nu este pteacă, căci dacă cineva, din orice cauză, n'a putea veni în persoană, atunci i-se va ca răspuns amănunțit foarte discret prin scris are (în epistolă e de ajuns a se înlătura numai marca de răspuns) Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință se retrimit fiecă uia. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând dela 10 ore a. m. și până la 6 ore p. m. (Duminică până la 12 ore a. m.) Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, Budapesta, dela 1 Nr. IV., Muzeum körút 13.

Motoare șvedeze

pentru olei brut!

(Brevetul lui Hirsch Frank, Stockholm)

în poziție orizontală și verticală.

Mașini motorice ieftine și sigure, se pot instala oriunde.

Motoare sistem Diesel.

Motoare cu gaz.

Motoare

cu benzină,

în cea mai bună execuție!

Execuție promptă.

Surányi Victor

inginer tehnic diplomat, fabricant de mașini agricole

Bpest, VI., Teréz-körút 21.

Cereți catalog.

Premiul de medalia cea mare în expoziția de la Viena 1896.

Turnătoria de ciopote. — Fabrica de scaune de fer pentru ciopote, a lui

ANTONIU NOVOTNY TIMIȘOARA - FABRIC.

Se recomandă spre pregătirea ciopotelor nouă, precum la turnarea de nou a ciopotelor striccate, spre facerea de ciopote întregi, armatoase pe garanție, de mai mulți ani provázute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte, îndată ce ciopotele sunt bătute de o lătura fiind astfel scutite de crepare. Sunt recomandate **CLOPOTELLE GAURITE** de dânsul în care ca deosebire ventate și prețiate în mai multe rânduri, cari sunt provázute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai rădăuc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un ciopot patentat de 327 kg. este egal în ton cu un ciopot de 461 kg. patentat după sistemul vechiu. Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea ciopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toace de metal. Prețuri-courante ilustrate gratis.

Prăvălie nouă!

Sub firma »Depozit de rachiri din valea Crișului« (*Körösvölgyi pálinka raktár*) s'a deschis în Arad, Andrásy-tér 5. (Palatul Almay) o prăvălie nouă unde se vinde: —

rachiu de prune

de drojdii, rom, coniac, licheuri cum și **V. DUPI** din pivnițele — lui Almay în sticle. —

Așteptând sprijinul onor. public

Cu stimă:

SCHWARCZ PÁL
conducător.

Schubauer J.

atelier de

ștampile

de gumă și gravură

Arad, Salacz-utca 3.

Execută artistic gravuri de monograme, firme și scrisori, ștampile de oțel, aramă și gumă, sigile cu firmă (emblemă), stanțe, cuie pentru steaguri, insignii pentru societăți și sport. Magazin de mașini p. numerate ștampile pentru dat și prese pentru rotunzire. Execuție promptă.

INGRIJIREA FRUMUȘETII.

Regeneratorul pentru păr (Galdys) nu se ține de plicticoasele medicamente anunțate de atâtea ori, cu toate că pe terenul acesta își reclamă primul loc, fiind cel mai bun dintre mijloacele pentru păr. Cu folosirea lui au ajuns la rezultate miraculoase. Femei și artiste din lumea mare prin scrisori de recunoștință dau expresia cea mai măgulitoare preparatului despre mulțămirea lor.

Regulatorul »Gladys« întinereste în scurtă vreme părul încărunțit și îi redă culoarea și strălucirea originală tinereții.

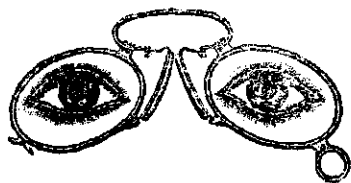
O sticlă 2 cor. 40 fil.

Medicamentul pentru creșterea părului »Gladys« e mijloc sigur contra căderii părului și a boalelor de cap. Promovează în mod miraculos creșterea și întărirea părului iar părul căzut îl înlocuiește bogat. Impedecă fracturarea părului. Cu un cuvânt întărește rădăcina, ca udatul florile. — O sticlă 3 coroane.

Tovarășul acestuia e spiritul pentru cap »Gladys«, care impedecă formarea mătreții și jupoierea pielii. — Prețul 2 coroane.

Le pregătește farmacia la »Împăratul Roman« alui

VIG BÉLA, BUDAPEST II. F6-utca 54.

Karl G. Sadler ciasornicar
grava erg-u
și optic în

Bestercze, Spital-gasse 23.

(lângă »Hotel Sahling«).

Mare magazin de:

cliasornice de buzunar

din aur argnt și din nichel.

Oroloage de părete, deșteptătoare și cu pendul.

Articli de aur și argiat.

Articlii optiei și

ochelari de

— Ratenow. —

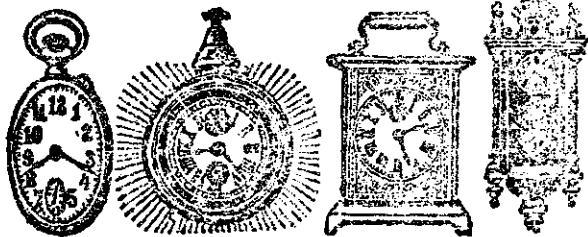
Reparările a tot felul

de articli în brașoa

aceasta se efeptuesc

cu conștiințiozitate și

cu prețuri moderate.

Cel mai mare depozit de cuptoare de olane

MICHAIL WAGNER

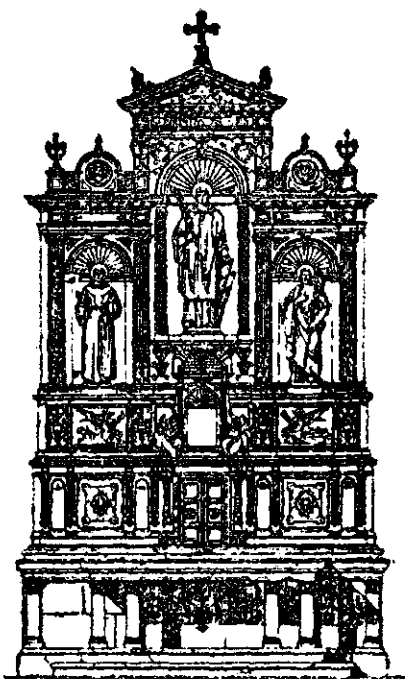
fabricant de cuptoare și olar,

Besztercze, Ungarstrasse 12

Recomandă cuptoare de olane, căminuri, cuptoare pentru bucătărie; fabricație proprie, pelângă prețuri moderate, modele simple până la cele mai complicate în culori variate și moderne.

Totfelul de reparaturi și prefaceri se efeptuesc cu prețuri convenabile

Comande pentru băi de vană și căptușirea părețitor se fac deasemenea din asortimentul depozitului.

Szeifert János

sculptor,

Arad, Magyar-utca 29.

Pregătește totfelul de lucrări din acest ram, ca iconostase, amvoane, aranjamente pentru biserici și salon, totfelul de sculpturi pentru tâmplari. Reparaturi se efeptuesc prompt; comanda din provincie se execută grabnic. — Pentru aceasta solicit binevoitorul sprijin al publicului

Cu stimă: Szeifert János.

CĂRBUNI

Prusești și Cochs

calitățile cele mai bune și
cu prețurile cele mai ieftine

se pot căpăta la

: Roth József :

Arad, Eötvös-u. 3.

Telefon 63.

Telefon 63.

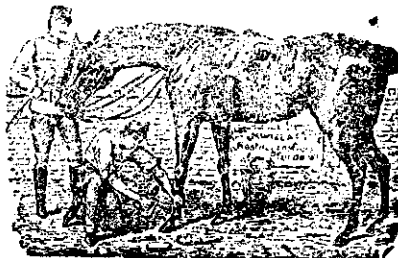
Abonați și răspândiți **TRIBUNA**

Expoziția generală din Paris 1900 „Grand Prix”
Restitutions-Fluid de Kwizda:

este apă de spălat caii, brevetată c-reg.
O sticlă costă 2 cor. și 80 fil. - De 40
de ani se folosesc în stațiile de curățenie și
alergării, în grajdurile mai mari ale stogu
raticilor ca întăritor excelent, la întepănirea
muşchilor, etc. - La dresări are rezultat
minunat, căci dă cailor putere, să bi de
mai multă muncă. - Numai

având breveta și învalișul snt scutite p in lege. - Se căpăta în toate
farmaciile și drogeriile. Catal g ilustrat gratis și fr. Depozit princ. :

Franz Joh. Kwizda, farmacist, literantul curții ces. reg austro-ungare, reg.
române și reg. bulgare. Ko. Neuburg bei Wien. - I.

Fructificarea cea mai bună și cea mai modernă de capital!

Tuturor acelor, cărora le zace mai puțin în interes, să-și lase capitalele lor erezilor, decât să-și asigure și-eși un venit anual mai mare, deci tuturor căsătoriților fără copii etc. dar și acelor cari în urma funcției lor, nu se bucură de penziune ca d. p. negustorii, calile diurniștii etc., le recomandăm la *singura bancă de asigurare indigenă*

„TRANSYLVANIA”

să-și acuire o

Asigurare de penziuni

pentru capitalele lor.

După tariful nostru de penziuni poți primi de exemplu pentru un capital de K 10000 — după la

40 de ani o penziune care începe la 60 ani cu	22.70%	= K 2270.—
45 „ „ „ „ 60 „	9.40%	= K 940.—
40 „ „ „ „ 65 „	20.90%	= K 2090.—
50 „ „ „ „ 65 „	10.90%	= K 1090.—

precând efectele, casse'e de păstrare etc., aduc după acelaș capital abia cel mult 4.5% = K 450.

O asigurare mai favorabilă de vârstă abia se poate închipui.

Afară de aceea mai recomandăm și tarifele noastre nou introduse 1° X^o și XIX° la cari după tot la câte trei ani de asigurare se plătește o parte de câștigul de 40%.

Toate celelalte asigurări pe viața omului se primesc în cele mai favorabile condiții.

Prospecte se trimit la dorință franco și informații se dau la *Diracțiune în Sibiu* și prin reprezentanții cu cea mai mare plăcere.

Reprezentanța pentru Arad se află la domnul **Iuliu A. Herbay**, strada Széchenyi No 1.

11

Atelier Häusler, Bistrița — Besterceze.

Atelierul Häusler

existent de 25 de ani, aranjat de nou, în stilul cel mai modern, se recomandă onoratului public pentru

Lucrări artistice în fotografie de portret.

În artă fotografice până la marime

naturală precum și portretele în ulei.

Pastel acvarelle, cadouri de Crăciun și

Anul-nou executate după orice fotografii.

Prețuri moderate.

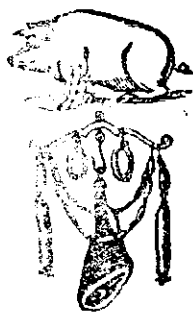
Chipuri durabile.

Decorat la mai multe expoziții.

Atelier Häusler, Bistrița — Besterceze.

Specialist în fotografierea copiilor.

Grupuri mari în tablouri.

Friedrich Schintzel

— fabrică de mezeluri, —

— salam și cârnațarie —

în Nagyszeben — Hermanstadt

— Jungewald strasse No. 3 —

Își recomandă diferitele specialități de cârnați de cea mai fină calitate, șunci, salam, pariser, cârnați de hrean și Frankfurt, caș de ficat, sarfalață etc. Stănină albă și pipărată, unsoare curată de porc.

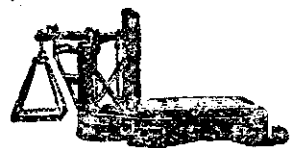
Liste de prețuri gratuit. Vânzătorii primesc rabat. Comandele din provincie se efectuează prompt, atât la expediția cu poșta cât și cu trenul.

A. SZÁNTÓ

armurar, optician și
fabricant de cumpene
Beszterceze, Strada Spitalului

Pregătește totfelul de arme, pistoale, revolve, apoi cumpene deci și centimale după ultimul sistem de legăzire pelângă prețuri ieftine și execuție plăcută.

Primește deasemenea repararea, pre lângă garanție și prețuri ieftine, a mașinelor de cusut și de scris, a bicicletelor și cumpenelor.

Țin în depozit totfelul de arme, revolve, cumpene, greutăți ș. a. de permanență.

Bencsik Zsigmond în Déva

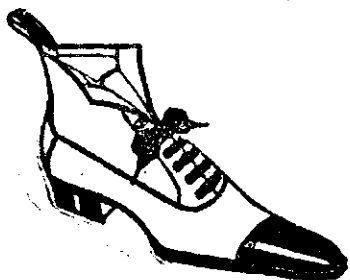
Oferă

ghete americane și franceze

cusute cu mâna în
atelierul propriu
— precum și —

ghete gata

f. moderne p. bărbați, femei și copii.

galoși, ghetă
comode și p.
glina istică. —

Mare magazin de
gumă renumite
de Suiyao pentru
tocuri la ghetă și
creme excelente.

Ghetele pentru picioare neregulate și bolnave le pregătesc după măsură. — La comanda din provincie este vestul a se trimite o gheată folosită. — Serviciu prompt.

Fondat în anul 1882.

Telefon No. 688.

BRUCKNER LIPOT

tapețier, decorator și fabrică de mobile în

ARAD,

Andrássy-tér, tér palatul Neumann.

(Lângă cofetăria Matzky).

Recomandă mobilele sale propriu pregătite, solide și de o execuție elegantă. *

Pentru camere de dormit dela 190 florini.

**NEUSCHLOSZ
BUTOR**

Sufragerie (prinztor),
dela 140 florini.

Garnituri de salon,
dela 95 florini.

Prețuri de cumpărare
:: convenabile. ::

Se vind exclusiv **MOBILE**
din lemn tare și vestit

NEUSCHLOSZ.

Furnisorul asociației
cailor ferate ungare.

Atelier de I-u rang.

„ECONOMUL” institut de credit și economii, societate pe acții Cluj, (Kolozsvár).

CONVOCARE.

»Economul» institut de credit și economii, societate pe acțiuni, Cluj, își va ține

ADUNAREA GENERALĂ ORDINARĂ A XXV-A

în 11 Martie st. n. a. c. la 10 ore a. m. în localitatea institutului (Strada Wesselényi Miklós Nr. 26)

Obiectele adunării vor fi:

1. Deschiderea adunării.
2. Esmiterea alor 3 acționari pentru verificarea procesului verbal și scrutare.
3. Raportul direcțiunii.
4. Raportul comitetului de reviziune.
5. Stabilirea bilanțului pro 1910, fixarea dividendei și decidera asupra propunerilor direcțiunii.
6. Fixarea marcelor de prezență.
7. Alegerea alor doi membrii în direcțiune în locurile devenite vacante și alor doi membrii după sortire cf. §. 32 din statute.
8. Alegerea comitetului de reviziune pe 3 ani.
9. Eventuale propuneri în cadrul statutelor.
10. Inchiderea adunării.

La această adunare se invită acționarii institutului, făcându-se atenți la dispozițiunile §§ 19 și 20 din statute. Din ședința direcțiunii institutului de credit și economii »Economul» în Cluj, ținută în 28 Ianuarie 1911.

Eugen Bianu m. p.
președinte.

Dr. Frâncu m. p.
director executiv.

Active

CONTUL BILANȚ PRO 1910.

Pasive

Casa în numărar — — — — —	105233	78	Capital social — — — — —	400000
Bon în Giro Conto — — — — —	3849	11	Fond de rezervă — — — — —	205 513 69
Bon în casa de păstrare postală — — — — —	—	819	> special de rezervă — — — — —	17 540 84
Cambii de bancă — — — — —	2,998 974	73	de penziuni — — — — —	56.383 75
Cambii cu acoperire hipotecară — — — — —	485 842	—	Depuneri spre fructificare — — — — —	1923906
Imprumuturi pe obligații intabulate — — — — —	102.827	93	Cambii reescontate — — — — —	1481164
Imprumuturi hipotecare cu amortizare — — — — —	64.723	01	Lombard — — — — —	190000
Imprumuturi pe obligațiuni cu caventi — — — — —	5.385	—	Dividendă și interese de acțiuni neridicate — — — — —	2270
Casa institutului și realități de vânzare — — — — —	87 909	18	Interese tranzitoare — — — — —	41645
Realități vândute — — — — —	30 0	—	Profit net — — — — —	70626
Cont curent cu acoperire — — — — —	109711	40		
Efecte publice — — — — —	386957	64		
Diverse conturi debitoare — — — — —	11071	13		
Interese de reescont anticipate — — — — —	—	14956		
Mobilier — — — — —	8.595	—		
10% amortizare — — — — —	865	—		
	4389050	02		438 050 02

Debit

Contul Profit și Perderi pro 1910.

Credit

Interese:			Interese:	
pentru depuneri spre fructificare — — — — —	83 825	28	dela cambii escontate — — — — —	240 321 92
> reescont — — — — —	83 930	59	dela credite camb cu acoperire hipot. — — — — —	34.659 05
> fondurile institutului — — — — —	9.820	89	dela imprumuturi pe obligațiuni — — — — —	11 445 74
Spese:			dela efecte publice — — — — —	15 844 80
salare — — — — —	29 089	45	dela Cont-Cu ent — — — — —	7 000 53
bani de cuartir — — — — —	5 500	—	Provizțiuni diverse — — — — —	14351
imprimare, registre, chirii și div. spese — — — — —	16 977	99	Chirie și arânzi — — — — —	11591
marce de prezență — — — — —	1.864	—		
Contribuțiuni:				
directă — — — — —	18 566	92		
10% la interese de depuneri — — — — —	8.381	99		
competințe de timbru — — — — —	335	32		
Amortizațiuni:				
prezențiuni dubioase — — — — —	5.470	—		
de mobilier — — — — —	865	—		
Profit net — — — — —	70626	11		
	33531	54		33531 54

Cluj, la 31 Decembrie 1910.

Dr. Frâncu m. p., dir. ezec.

N. Căciulă m. p., prim contabil.

Ioșif Órga m. p., secretar.

Const. Lupoai m. p., contabil.

Eugen Bianu m. p., președinte

Dr. Dăianu m. p., vice-președinte

Dr. Márk m. p.

Ladislau Papp m. p.

I. Br. Hodoșiu m. p.

Dr. Basiota m. p.

Dr. C. Pop m. p.

Ezaminând contul de mai sus, l-am aflat în consonanță cu cărțile.

Cluj, la 28 Ianuarie 1911.

Ioan Butean m. p., președinte.

Ioan Godolan m. p.

I. Lissai m. p.

A. C. Domșa m. p.

Marțian m. p.

Simeon Pop m. p.

Gavrilă Popu m. p.

Revăzut și aflat în ordine: Cluj, 4 Februarie 1911

Ioșif Diamandi m. p. revizor expert al »Solidarității».

RAPORTUL COMITETULUI DE REVIZIUNE:

Onorată adunare generală!

În decursul anului 1910 am examinat în mai multe rânduri cărțile principale și auxiliare ale institutului de credit și Economii »Economul», Entai departe am examinat bilanțul anului 1910 și contul profitului și pierderilor și am aflat că acelea sunt conduse cu conștiințozitate și încheiate corect și acurat.

Am cercat și ne-am convins, că activele arătate în valori și efecte se află de față și în consonanță cu registrele de contabilitate și induse în inventar.

Vă rugăm deci a primi bilanțul și a da absolutul direcțiunii și subscribului comitet de reviziune pentru gestiunea anului expirat.

Proiectul direcțiunii referitor la împărțirea profitului net l-am examinat și îl recomandăm spre primire, prin urmare propunem să se dea:

5% dividendă acționarilor	K	20.000	—
10% pentru scopuri filantropice, din cari:			
5% pentru fondul de zidire al bisericii			
gr. cat. din Cluj, administrat de institut.	K	2.531	31
5% împărțind prin adunarea generală prezentă	«	2.531	31
10% tantiemă direcțiunii	«	5.062	62
4% « directorului executiv	«	2.025	04

8% tantiemă funcționarilor	K.	4.056	99
5% « comitetului de reviziune	«	2.531	31
2% « « « membrii esteri	«	1.012	52
5% « fondului de penziuni	«	2.531	31
7% « special de rezervă	«	3.543	82
2% « de rezervă	«	1.012	52
Restul de 47%.			
Supradividendă acționarilor	«	8.000	—
Dotarea serviciului informator (din cari K 500 — opuri literare)	«	2.500	—
R-munerația personalului, care nu se împărțește din tantiemă	«	1.400	—
Parochie române gr. cat. pentru susținerea școlii rom. gr. cat. din Cluj (dotația anuală cf. deciziunii adunării generale din 1907)	«	2.200	—
Dotația anuală a fondului »Dr. Alexandru Mocsonyi» pentru ajutorarea școlilor confesionale	«	1.500	—
Fondului cultural al archidiecezei gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, rata II. din contribuția de K 1000	«	250	—
Mesei studenților academici »Dr. Aurel Mureșianu» din Cluj	«	300	—
Ambulanței »Ioan Petru» pentru bolnavii lipsiți	«	200	—
Fondului special de rezervă, dotație extraordinară	«	6.000	—
Fondului de penziuni, dotație extraordinară	«	1.444	27
Total	K	70.626	11

Cluj, la 28 Ianuarie 1911.

Ioan Butean m. p., președinte.

I. Lissai m. p.

Simion Pop m. p.

Gavrilă Popu m. p.

A. C. Domșa m. p.

Marțian m. p.

Ion Godolan m. p.